

**Науково-практичний
коментар Кримінального
процесуального кодексу
України у двох томах**

Анотація

Науково-практичний коментар розрахований на суддів, прокурорів, слідчих, співробітників оперативних підрозділів та адвокатів для використання в практичній роботі, а також як навчальний посібник для студентів навчальних учбових закладів, які готують фахівців в галузі права.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР

І ТОМ

СТАНОМ НА 27 ЧЕРВНЯ 2025 РОКУ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора
заслуженого юриста України
Стратонова Василя Миколайовича*

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ — 2025

УДК 343.13(477)
Н 32

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

Бесчастний В. М., Боднарчук О. Г., Бортняк В. А., Вітвіцький С. С., Гаврик Ю. Г., Гудима В. В., Григоренко А. В., Григоренко Л. С., Дрозд О. Ю., Золотарьова М. К., Іншин М. І., Каляянов Д. П., Козяр Р. Я., Колб О. Г., Коломоець Т. О., Копотун І. М., Корецька В. В., Корецький О. П., Костицький В. В., Костицький М. В., Крамар Р. І., Кучмак Ю. Я., Лошицький М. В., Микитюк М. А., Назимко Є. С., Оніщенко Н. М., Петков В. П., Петков С. В., Погребняк А. Т., Приймаченко Д. В., Скриньковський Р. М., Соболев Є. Ю., Стратонов В. М., Тарнавський В. В., Татомир Ю. І., Хмиз М. В., Ховпун О. С., Цюх С. І., Чубенко А. Г., Шамрай Б. М., Явний О. І.

Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний Н 32 коментар. I том. Станом на 27 червня 2025 року. / За заг. ред. Стратонова В. М. — Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2025. 740 с.

ISBN 978-966-370-230-8

Науково-практичний коментар розрахований на суддів, прокурорів, слідчих, співробітників оперативних підрозділів та адвокатів для використання в практичній роботі, а також як навчальний посібник для студентів навчальних учбових закладів, які готують фахівців в галузі права.

УДК 343.13(477)

ISBN 978-966-370-230-8

© Авторський колектив, 2025.
© Видавництво «Центр учбової літератури», 2025.

ВСТУП

Даний Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК) був прийнятий Верховною Радою України 13 квітня 2012 року і набрав чинності 19 листопада 2012 року.

Метою прийняття цього КПК стало удосконалення правового регулювання в сфері кримінального судочинства, привнесення в нього європейських цінностей та принципів, перетворення неухильного дотримання прав людини в ключову ідею всього кримінального процесу, а також забезпечення реальної, а не задекларованої рівності процесуальних можливостей сторін кримінального провадження та утвердження змагальності процесу.

З прийняттям цього КПК законодавець значно розширив функції судового контролю за досудовим розслідуванням, запровадивши новий інститут кримінального процесу – інститут слідчого судді, яким являється суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення у порядку, передбаченому цим КПК, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, та у випадку, передбаченому статтею 247 цього КПК, – голова чи за його визначенням інший суддя відповідного апеляційного суду.

Одним із позитивних аспектів цього КПК стала відмова від старої процедури, передбаченої колишнім КПК, яка вимагала прийняття формального рішення щодо порушення, або відмови у порушенні кримінальної справи. За цим КПК прийняття формального рішення щодо порушення кримінального провадження не вимагається. Досудове розслідування починається із внесення слідчим, дізнавачем, прокурором відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення.

Крім зазначених новацій, які були відсутні в колишньому КПК, цей КПК містить інші новації та положення, які по іншому регулюють окремі питання кримінально-процесуального законодавства, ніж колишній КПК. Зокрема, за цим КПК:

- щирісердне зізнання під час досудового розслідування суттєве лише для визначення покарання;

- за результатами проведеного досудового розслідування слідчий, дізнавач складає обвинувальний акт, тоді як за колишнім КПК таким документом був обвинувальний висновок;

- запроваджено таке поняття, як «кримінальне правопорушення», яке поділяється на «злочин» і «кримінальний проступок»;

- закріплено поняття розумних строків та їх граничних меж при здійсненні кримінального провадження;

- значно скорочено перелік органів дізнання, які були визначені колишнім КПК, а також запроваджено нові органи досудового розслідування, які здійснюють досудове слідство: слідчі підрозділи Державного бюро розслідувань, підрозділ детективів та підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційне бюро України, підрозділи детективів органів Бюро економічної безпеки України;

- визначено, що захисником може бути лише адвокат, відомості про якого внесено до Єдиного реєстру адвокатів України і відносно якого у зазначеному

реєстрі не містяться відомості про зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю.

Для забезпечення ефективності здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану, який був введений в Україні згідно Указу Президента України №64 від 24 лютого 2022 року через початок військового вторгнення російської федерації на територію України, Верховною Радою України було прийнято низку законів України, якими було внесено значні зміни та доповнення до цього КПК, зокрема:

– з урахуванням складної ситуації, яка склалася із-за вторгнення російської федерації на територію України, нагальною стала потреба в оперативному доукомплектуванні української армії та інших військових формувань, в зв'язку з чим цей КПК було доповнено статтею 616, яка надала можливість особам, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні кримінального правопорушення та стосовно яких обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, звернутись до прокурора із заявою про скасування такого запобіжного заходу для подальшого призову такої особи на військову службу під час мобілізації;

– для вирішення питань оптимізації повноважень слідчого, прокурора, слідчого судді, керівника органу прокуратури під час здійснення досудового розслідування та судового провадження в умовах введення в Україні або окремих її місцевостях воєнного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації та/або інших держав проти України, Розділ IX¹ та стаття 615 були викладені в новій редакції, положення яких передбачають особливий режим досудового розслідування та судового розгляду в умовах воєнного стану.

У 2014 і 2015 роках Верховна Рада України скористалася можливістю для держави, яка не є учасницею Римського статуту, визнати юрисдикцію Міжнародного кримінального суду відповідно до пункту 3 статті 12 Римського статуту і схвалила дві заяви до Міжнародного кримінального суду про визнання його юрисдикції щодо конкретних ситуацій, а саме:

– заява Верховної Ради України №790-VII від 25 лютого 2014 року до Міжнародного кримінального суду про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності вищими посадовими особами держави, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян під час мирних акцій протестів у період з 21 листопада 2013 року по 22 лютого 2014 року;

– заява Верховної Ради України «Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами російської федерації та керівниками терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР», які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян», схвалена постановою Верховної Ради України №145-VIII від 04 лютого 2015 року.

За поданням держав-учасниць Римського статуту 02 березня 2022 року Офіс Прокурора Міжнародного кримінального суду оголосив про відкриття розслідування ситуації в Україні щодо скоєння на території України воєнних злочинів, злочинів проти людяності та геноциду.

Для запровадження механізму співпраці компетентних органів України з Міжнародним кримінальним судом Верховною Радою України 03 травня 2022 року було прийнято Закон України №2236-IX, яким цей КПК було доповнено Розділом IX²

² «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» (статті 617 – 636), який, зокрема, визначає обсяг і порядок співробітництва, центральні органи України щодо співробітництва, проведення консультацій з Міжнародним кримінальним судом, передання кримінальних проваджень в рамках співробітництва, виконання прохань Міжнародного кримінального суду про надання допомоги.

23 лютого 2024 року Верховна Рада України прийняла Закон України №3604-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи», яким статтю 35 цього КПК було викладено в новій редакції та внесено ряд змін та доповнень до цього КПК. Метою прийняття Закону №3604-IX стало створення законодавчих умов задля забезпечення поетапного початку впровадження Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи у кримінальне провадження, особливо в умовах воєнного стану, що дозволить комплексно започаткувати підготовку до початку її функціонування на належному рівні в судах та органах і установах системи правосуддя, що на практиці буде сприяти дотриманню прав та обов'язків учасників кримінального провадження, дотримання строків у кримінальному провадженні, спростить та прискорить всі етапи судового розгляду.

У 2022 році Україна розпочала процес приєднання до Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) і Робочої групи ОЕСР як невід'ємної її частини. Одним із обов'язкових кроків на шляху до членства в ОЕСР є ратифікація Конвенції ОЕСР про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях (далі – Конвенція), яка також є одним з найвищих антикорупційних стандартів, необхідних для наближення України до членства в Європейському Союзі. Основною вимогою Конвенції є встановлення автономної юридичної відповідальності юридичних осіб за підкуп іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях. Для реалізації зазначеної мети та виконання Україною взятих на себе зобов'язань з імплементації Рекомендації Ради ОЕСР щодо подальшої боротьби з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях та запровадження ефективного механізму притягнення юридичних осіб до відповідальності, який відповідатиме Конвенції ОЕСР про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях, Верховна Рада України 04 грудня 2024 року прийняла Закон України №4111-IX «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення механізмів притягнення юридичних осіб до відповідальності за підкуп посадових осіб іноземних держав», яким Розділ VI цього КПК було доповнено Главою 37⁻¹ «Кримінальне провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку» (статті 483⁻¹ – 483⁻²² цього КПК).

Даний КПК також містить зразки процесуальних документів, які застосовуються у кримінальному провадженні за цим КПК.

Що ж стосується зразків процесуальних документів, ініціювання та винесення яких віднесено до компетенції сторони обвинувачення, то в даному КПК вони наводяться як рекомендаційні, оскільки органами, які здійснюють досудове розслідування та дізнання, розроблено бланки та зразки цих процесуальних документів.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 5076-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 27, ст.282

№ 222-VII від 18.04.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.131

№ 314-VII від 23.05.2013, ВВР, 2014, № 12, ст.183

№ 406-VII від 04.07.2013, ВВР, 2014, № 20-21, ст.712

*№ 721-VII від 16.01.2014, ВВР, 2014, № 22, ст.801 – втратив чинність на підставі
Закону № 732-VII від 28.01.2014*

*№ 725-VII від 16.01.2014, ВВР, 2014, № 22, ст.805 – втратив чинність на підставі
Закону № 732-VII від 28.01.2014*

№ 746-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 12, ст.188

№ 767-VII від 23.02.2014, ВВР, 2014, № 17, ст.593

№ 1207-VII від 15.04.2014, ВВР, 2014, № 26, ст.892

№ 1235-VII від 06.05.2014, ВВР, 2014, № 26, ст.902

№ 1261-VII від 13.05.2014, ВВР, 2014, № 28, ст.937

№ 1631-VII від 12.08.2014, ВВР, 2014, № 39, ст.2008

№ 1689-VII від 07.10.2014, ВВР, 2014, № 46, ст.2046

№ 1697-VII від 14.10.2014, ВВР, 2015, № 2-3, ст.12

№ 1698-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 47, ст.2051

№ 1700-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 49, ст.2056

№ 1702-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 50-51, ст.2057

№ 63-VIII від 25.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст.38

№ 119-VIII від 15.01.2015, ВВР, 2015, № 10, ст.61

№ 191-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 21, ст.133

№ 192-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 18, № 19-20, ст.132

№ 193-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 21, ст.134

№ 198-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 17, ст.118

№ 218-VIII від 02.03.2015, ВВР, 2015, № 17, ст.122

№ 233-VIII від 04.03.2015, ВВР, 2015, № 21, ст.135

№ 394-VIII від 13.05.2015, ВВР, 2015, № 28, ст.251

№ 576-VIII від 02.07.2015, ВВР, 2015, № 36, ст.360

№ 613-VIII від 15.07.2015, ВВР, 2015, № 35, ст.352

№ 628-VIII від 16.07.2015, ВВР, 2015, № 39, ст.374

№ 629-VIII від 16.07.2015, ВВР, 2015, № 43, ст.386

№ 769-VIII від 10.11.2015, ВВР, 2016, № 1, ст.1

№ 771-VIII від 10.11.2015, ВВР, 2015, № 49-50, ст.465

№ 772-VIII від 10.11.2015, ВВР, 2016, № 1, ст.2

№ 835-VIII від 26.11.2015, ВВР, 2016, № 2, ст.17

№ 889-VIII від 10.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.43

- № 901-VIII від 23.12.2015, БВР, 2016, № 4, ст.44
№ 916-VIII від 24.12.2015, БВР, 2016, № 6, ст.56
№ 1019-VIII від 18.02.2016, БВР, 2016, № 11, ст.127
№ 1021-VIII від 18.02.2016, БВР, 2016, № 11, ст.129
№ 1355-VIII від 12.05.2016, БВР, 2016, № 22, ст.453
№ 1403-VIII від 02.06.2016, БВР, 2016, № 29, ст.535
№ 1404-VIII від 02.06.2016, БВР, 2016, № 30, ст.542
№ 1491-VIII від 07.09.2016, БВР, 2016, № 43, ст.735
№ 1492-VIII від 07.09.2016, БВР, 2016, № 43, ст.736 – положення щодо застосування
пробаційних програм набирають чинності з 1 січня 2018 року
№ 1774-VIII від 06.12.2016, БВР, 2017, № 2, ст.25
№ 1791-VIII від 20.12.2016, БВР, 2017, № 4, ст.42
№ 1798-VIII від 21.12.2016, БВР, 2017, № 7-8, ст.50
№ 1950-VIII від 16.03.2017, БВР, 2017, № 17, ст.204
№ 2136-VIII від 13.07.2017, БВР, 2017, № 35, ст.376
№ 2147-VIII від 03.10.2017, БВР, 2017, № 48, ст.436
№ 2205-VIII від 14.11.2017, БВР, 2017, № 51-52, ст.448
№ 2213-VIII від 16.11.2017, БВР, 2017, № 49-50, ст.444 – норми щодо застосування
під час судового розгляду відеозаписувальних технічних засобів набирають чинності
з 1 січня 2019 року}
{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення
Конституційного Суду
№ 1-р/2017 від 23.11.2017}
{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2227-VIII від 06.12.2017, БВР, 2018, № 5, ст.34
№ 2234-VIII від 07.12.2017, БВР, 2018, № 6-7, ст.40
№ 2367-VIII від 22.03.2018, БВР, 2018, № 16, ст.139}
{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення
Конституційного Суду
№ 3-р/2018 від 24.04.2018}
{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2447-VIII від 07.06.2018, БВР, 2018, № 24, ст.212
№ 2449-VIII від 07.06.2018, БВР, 2018, № 26, ст.219
№ 2507-VIII від 12.07.2018, БВР, 2018, № 34, ст.261
№ 2509-VIII від 12.07.2018, БВР, 2018, № 35, ст.267
№ 2531-VIII від 06.09.2018, БВР, 2018, № 42, ст.327
№ 2548-VIII від 18.09.2018, БВР, 2018, № 45, ст.364
№ 2577-VIII від 02.10.2018, БВР, 2018, № 46, ст.370
№ 2581-VIII від 02.10.2018, БВР, 2018, № 46, ст.371
№ 2599-VIII від 18.10.2018, БВР, 2018, № 46, ст.374
№ 2617-VIII від 22.11.2018, БВР, 2019, № 17, ст.71}
{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення
Конституційного Суду
№ 4-р/2019 від 13.06.2019}
{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення
Конституційного Суду
№ 7-р/2019 від 25.06.2019}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 100-IX від 18.09.2019, ВВР, 2019, № 40, ст.218
№ 101-IX від 18.09.2019, ВВР, 2019, № 40, ст.219
№ 113-IX від 19.09.2019, ВВР, 2019, № 42, ст.238
№ 140-IX від 02.10.2019, ВВР, 2019, № 47, ст.311
№ 187-IX від 04.10.2019, ВВР, 2019, № 50, ст.352
№ 198-IX від 17.10.2019, ВВР, 2019, № 50, ст.356
№ 263-IX від 31.10.2019, ВВР, 2020, № 2, ст.5
№ 361-IX від 06.12.2019, ВВР, 2020, № 25, ст.171
№ 388-IX від 18.12.2019, ВВР, 2020, № 17, ст.102
№ 409-IX від 19.12.2019, ВВР, 2020, № 27, ст.175
№ 440-IX від 14.01.2020, ВВР, 2020, № 28, ст.188}

{Щодо визнання конституційними окремих положень див. Рішення
Конституційного Суду
№ 5-р/2020 від 17.03.2020}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 540-IX від 30.03.2020, ВВР, 2020, № 18, ст.123
№ 558-IX від 13.04.2020, ВВР, 2020, № 19, ст.129
№ 559-IX від 13.04.2020, ВВР, 2020, № 19, ст.130
№ 590-IX від 13.05.2020, ВВР, 2020, № 40, ст.314
№ 619-IX від 19.05.2020, ВВР, 2020, № 42, ст.343
№ 671-IX від 04.06.2020 ВВР, 2020, № 42, ст.343}

{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення
Конституційного Суду
№ 4-р(II)/2020 від 17.06.2020}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 720-IX від 17.06.2020, ВВР, 2020, № 47, ст.408
№ 738-IX від 19.06.2020
№ 817-IX від 21.07.2020, ВВР, 2020, № 50, ст.457
№ 1027-IX від 02.12.2020, ВВР, 2021, № 7, ст.53
№ 1074-IX від 04.12.2020, ВВР, 2021, № 15, ст.131
№ 1094-IX від 16.12.2020, ВВР, 2021, № 6, ст.49
№ 1256-IX від 18.02.2021, ВВР, 2021, № 20, ст.187
№ 1422-IX від 27.04.2021, ВВР, 2021, № 30, ст.240
№ 1498-IX від 01.06.2021, ВВР, 2021, № 31, ст.253 – вводитьься в дію з 15.12.2021
№ 1542-IX від 15.06.2021, ВВР, 2021, № 34, ст.275
№ 1637-IX від 14.07.2021, ВВР, 2021, № 43, ст.348
№ 1684-IX від 15.07.2021, ВВР, 2021, № 47, ст.382 – вводитьься в дію з 08.11.2021
№ 1888-IX від 17.11.2021, ВВР, 2022, № 7, ст.53
№ 1965-IX від 15.12.2021
№ 2108-IX від 03.03.2022
№ 2110-IX від 03.03.2022
№ 2111-IX від 03.03.2022
№ 2125-IX від 15.03.2022
№ 2137-IX від 15.03.2022
№ 2160-IX від 24.03.2022
№ 2198-IX від 14.04.2022

№ 2201-IX від 14.04.2022

№ 2236-IX від 03.05.2022}

{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення

Конституційного Суду

№ 3-р(II)/2022 від 08.06.2022}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 2429-IX від 19.07.2022

№ 2462-IX від 27.07.2022

№ 2465-IX від 27.07.2022

№ 2472-IX від 28.07.2022

№ 2531-IX від 16.08.2022

№ 2598-IX від 20.09.2022

№ 2685-IX від 18.10.2022

№ 2690-IX від 18.10.2022

№ 2751-IX від 16.11.2022

№ 2810-IX від 01.12.2022

№ 2858-IX від 12.01.2023

№ 2997-IX від 21.03.2023

№ 3233-IX від 13.07.2023

№ 3341-IX від 23.08.2023

№ 3342-IX від 23.08.2023

№ 3509-IX від 08.12.2023

№ 3513-IX від 09.12.2023

№ 3604-IX від 23.02.2024

№ 3623-IX від 21.03.2024, ВВР, 2024, № 22, ст.198}

{Щодо визнання конституційними окремих положень див. Рішення

Конституційного Суду

№ 5-р(II)/2024 від 10.04.2024}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 3655-IX від 24.04.2024, ВВР, 2024, № 29, ст.208

№ 3687-IX від 08.05.2024, ВВР, 2024, № 30, ст.217}

{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення

Конституційного Суду

№ 7-р(II)/2024 від 19.06.2024}

{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення

Конституційного Суду № 8-р(II)/2024 від 18.07.2024}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 3871-IX від 17.07.2024

№ 3902-IX від 20.08.2024

№ 4009-IX від 09.10.2024

№ 4012-IX від 09.10.2024

№ 4033-IX від 29.10.2024

№ 4074-IX від 20.11.2024

№ 4111-IX від 04.12.2024

№ 4268-IX від 26.02.2025}

{У тексті Кодексу слова «Генеральний прокурор України» в усіх відмінках замінено словами «Генеральний прокурор» у відповідному відмінку згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

{У тексті Кодексу слова «Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційний суд області, міст Києва та Севастополя», «Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційні суди областей, міст Києва та Севастополя», «Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційні суди областей, міст Києва і Севастополя» в усіх відмінках замінено словами «відповідний апеляційний суд» у відповідному відмінку згідно із Законом № 2509-VIII від 12.07.2018}

{У тексті Кодексу слова «Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційний суд області, міст Києва та Севастополя» в усіх відмінках замінено словами «відповідний апеляційний суд» у відповідному відмінку згідно із Законом ВР № 2447-VIII від 07.06.2018}

{У тексті Кодексу слова «Генеральна прокуратура України» в усіх відмінках і числах замінено словами «Офіс Генерального прокурора» у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 113-IX від 19.09.2019}

{У тексті Кодексу слова «регіональна прокуратура» в усіх відмінках і числах замінено словами «обласна прокуратура» у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 113-IX від 19.09.2019}

{У тексті Кодексу слова «місцева прокуратура» в усіх відмінках і числах замінено словами «окружна прокуратура» у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 113-IX від 19.09.2019}

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава 1. Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії

Стаття 1. Кримінальне процесуальне законодавство України

1. Порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України.

2. Кримінальне процесуальне законодавство України складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Кодексу та інших законів України.

3. Зміни до кримінального процесуального законодавства України можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до законодавства про кримінальну відповідальність, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.

{Статтю 1 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 619-IX від 19.05.2020}

До частини 1.

Законодавець визначив, що на території України порядок кримінального провадження визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України.

Під кримінальним провадженням розуміється здійснення уповноваженими органами досудового розслідування та судового провадження, в процесі яких здійснюються процесуальні дії. Необхідність проведення кримінального провадження може бути викликана лише вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.

Визначення меж території України закріплено в статтях 1 та 3 Закону України № 1777-XII від 04 листопада 1991 року «Про державний кордон України», відповідно до яких межі території України (суші, вод, надр, повітряного простору) визначаються державним кордоном України, який представляє собою лінію і вертикальну поверхню, що проходить по цій лінії. Державний кордон України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, встановлюється:

- на суші – по характерних точках і лініях рельєфу або ясно видимих орієнтирах;
- на морі – по зовнішній межі територіального моря України;
- на судноплавних річках – по середині головного фарватеру або тальвегу річки; на несудноплавних річках (ручаях) – по їх середині або по середині головного рукава річки; на озерах та інших водоймах – по прямій лінії, що з'єднує виходи державного кордону України до берегів озера або іншої водойми;
- на водосховищах гідровузлів та інших штучних водоймах – відповідно до лінії державного кордону України, яка проходила на місцевості до їх заповнення;
- на залізничних і автодорожніх мостах, греблях та інших спорудах, що проходять через прикордонні ділянки судноплавних і несудноплавних річок (ручаїв), – по середині цих споруд або по їх технологічній осі, незалежно від проходження державного кордону України на воді.

Державний кордон України, що проходить по річці (ручаю), озеру чи іншій водоймі, не переміщується як при зміні обрису їх берегів або рівня води, так і при відхиленні русла річки (ручаю) в той чи інший бік.

Згідно статті 2 Конституції України територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Кримінальне провадження за вчинення на повітряному, морському чи річковому судні, яке перебуває поза межами України під прапором або з розпізнавальними знаками України, діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, здійснюється за кримінально-процесуальним законодавством України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами.

До території України не відноситься територія, на якій розташовані дипломатичні представництва інших держав, акредитованих в Україні, військові судна, що перебувають у територіальних водах чи портах України, які приписані до портів на території інших держав і плавають під їх прапорами, військові повітряні судна, що перебувають у повітряному просторі чи на аеродромі України, які приписані до аеропортів на території інших держав і здійснюють польоти під їх розпізнавальним знаком.

Відповідно до Віденської конвенції про дипломатичні відносини, яка є одним з основних нормативно-правових актів в області дипломатичного права і яка ратифікована Указом Президії Верховної Ради Української РСР 21 березня 1964 року, приміщення представництва є недоторканими і разом предметами його облаштування, іншим майном, яке знаходиться в ньому, транспортними засобами, необхідними для переміщення дипломатичного корпусу, користуються імунітетом від обшуку, ревізії, арешту та виконавчих дій.

Норми цього КПК не застосовуються щодо осіб, які користуються правом дипломатичної недоторканності. Це означає, що у разі вчинення цими особами кримінального правопорушення на території України, вони не підпадають під дію цього КПК.

До частини 2.

Основоположним законодавчим актом, який визначає основні засади кримінально-процесуального законодавства України є Конституція України, яка має найвищу юридичну силу.

Спеціальним законодавчим актом в галузі кримінального процесуального законодавства, який визначає порядок кримінального провадження на стадіях досудового розслідування та судового провадження, є Кримінальний процесуальний кодекс України, ухвалений Верховною Радою України 13 квітня 2012 року (Закон №4651-VI), який набув чинності 20 листопада 2012 року.

Важливе місце в системі кримінального процесуального законодавства України займають закони і кодекси України, які визначають повноваження органів досудового розслідування та судових органів, кримінальні правопорушення та порядок відбування покарання за їх вчинення, рішення Конституційного Суду України щодо конституційності законів та інших правових актів, відповідності Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість, офіційного тлумачення Конституції України та законів України, постанови Верховної Ради України та Укази Президента України, які регулюють відносини, безпосередньо пов'язані з кримінальним провадженням, міжнародні

договори, угоди та конвенції з питань надання правової допомоги, ратифіковані Україною, зокрема:

– Заони України: №3782-ХІІ від 23 грудня 1993 року «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», №1402-VІІІ від 02 червня 2016 року «Про судоустрій і статус суддів», №1697-VІІ від 14 жовтня 2014 року «Про прокуратуру», № 2229-ХІІ від 25 березня 1992 року «Про службу безпеки України», №5076-VІ від 05 липня 2012 року «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», №3460-VІ від 02 червня 2011 року «Про безоплатну правничу допомогу», №2135-ХІІ від 18 лютого 1992 року «Про оперативно-розшукову діяльність»; №3341-ХІІ від 30 червня 1993 року «Про організаційно – правові основи боротьби з організованою злочинністю», №266/94-ВР від 01 грудня 1994 року «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду»; №1698-VІІ від 14 жовтня 2014 року «Про Національне антикорупційне бюро України»; №580-VІІІ від 02 липня 2015 року «Про національну поліцію»; №794-VІІІ від 12 листопада 2015 року «Про Державне бюро розслідувань»; №1150-ІХ від 28 січня 2021 року «Про Бюро економічної безпеки України»;

– Кримінальний кодекс України, Кримінально-виконавчий кодекс України;

– постанови Верховної Ради України: №1545-ХІІ від 12 вересня 1991 року «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР», №2296-ХІІ від 28 квітня 1992 року «Про Концепцію судово-правової реформи в Україні»;

– укази Президента України: №631/2012 від 08 листопада 2012 року «Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України», №311/2008 від 08 квітня 2008 року «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів»;

– рішення Конституційного Суду України: №13-рп/2000 від 16 листопада 2000 року (справа про право вільного вибору захисника), №23-рп/2009 від 30 вересня 2009 року (справа про право на правову допомогу);

– міжнародні договори, угоди, конвенції:

а) Загальна декларація прав людини 1948 року;

б) Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року;

Конвенцію, Перший протокол до Конвенції 1952 року, Протокол №2 до Конвенції 1963 року, Протокол №4 до Конвенції 1963 року, Протокол №7 до Конвенції 1984 року, Протокол №11 до Конвенції 1994 року, Протокол №12 до Конвенції 2000 року, Протокол №14 до Конвенції 2004 року ратифіковано Законом України №475/97-ВР від 17 липня 1997 року. Протокол №6 до Конвенції 1983 року ратифіковано Законом України №1484-ІІІ від 22 лютого 2000 року. Протокол №13 до Конвенції 2002 року ратифіковано Законом України №318-ІV від 28 листопада 2002 року;

в) Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, який ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР №2148-VІІІ від 19 жовтня 1973 року;

г) Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 року, та Додатковий протокол до Конвенції 1978 року, які ратифіковані Законом

України №44/98-ВР 16 січня 1998 року. Другий додатковий протокол до Конвенції 2001 року ратифіковано Законом України №3449-VI від 01 червня 2011 року;

г) Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах 1978 року. Україна приєдналася до Конвенції згідно Закону України №339/95-ВР від 22 вересня 1995 року;

д) Європейська Конвенція про передачу засуджених осіб 1983 року. Україна приєдналася до Конвенції згідно Закону України №337/95-ВР від 22 вересня 1995 року;

е) Європейська Конвенція про видачу правопорушників 1967 року, Додатковий протокол 1975 року, Другий додатковий протокол 1978 року, Третій додатковий протокол 2010 року, Четвертий додатковий протокол 2012 року. Конвенцію, Додатковий та Другий додатковий протоколи ратифіковано Законом України №43/98-ВР від 16 січня 1998 року. Третій і Четвертий протоколи ратифіковано Законом України №2090-VIII від 07 червня 2017 року;

є) Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом 1990 року, яку ратифіковано Законом України №738/97-ВР від 17 грудня 1997 року;

ж) Європейська конвенція про нагляд за умовно засудженими особами або умовно звільненими особами 1964 року. Україна приєдналася до Конвенції згідно Закону України №336/95-ВР від 22 вересня 1995 року;

з) Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків 1970 року, яку ратифіковано Законом України №172-IV від 26 вересня 2002 року;

Частиною 1 статті 9 Конституції України встановлено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України;

Крім того, якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, передбачено інші правила, ніж ті, що визначено у відповідному акті законодавства України, то згідно із частиною другою статті 19 Закону України №1906-IV від 29 червня 2004 року «Про міжнародні договори України», статті 3 Закону України №2709-IV від 23 червня 2005 року «Про міжнародне приватне право» застосовуються правила міжнародного договору;

Частиною правової системи України є також міжнародні договори, укладені Українською РСР до проголошення незалежності України, згідно з якими Україна як держава – правонаступниця Української РСР продовжує здійснювати міжнародні права і обов'язки (стаття 6 Закону України №1543-XII від 12 вересня 1991 року «Про правонаступництво України»);

Україна також є правонаступницею прав і обов'язків за міжнародними договорами Союзу РСР, які не суперечать Конституції України та інтересам України (стаття 7 Закону №1543-XII);

Міністерство закордонних справ України на письмовий запит суду може надати роз'яснення про те, чи мало місце правонаступництво України щодо кожного конкретного міжнародного договору СРСР;

Порядок укладення, виконання та припинення міжнародних договорів України регулюється Законом №1906-IV, Положенням про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України №422 від 17 червня 1994 року;

Суди при здійсненні правосуддя можуть застосовувати норми міжнародних договорів безпосередньо як частину законодавства України, якщо вжиття

відповідних заходів належить до компетенції суду або якщо вони сформульовані в міжнародному договорі як норми прямої дії;

Щодо міждержавних багатосторонніх договорів України у сфері взаємної допомоги у кримінальних справах, двосторонніх міжнародних договорів та угод України про правову допомогу, а також міжвідомчих міжнародних договорів, укладених Генеральною прокуратурою України щодо співробітництва у сфері кримінального судочинства, дивись коментар до статті 543 цього КПК.

Окрему категорію складають постанови Пленуму, роз'яснення та інформаційні листи Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, постанови Кабінету Міністрів України, накази Офісу Генерального прокурора), Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Бюро економічної безпеки України, Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правової допомоги, Державної судової адміністрації України, які не є складовою частиною кримінального процесуального законодавства, оскільки не містять нові положення права, а лише узагальнюють судову практику, та надають роз'яснення щодо правильного застосування кримінального процесуального законодавства, регулюють порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, порядок проведення судових експертиз, порядок застосування електронних засобів контролю тощо. До них відносяться, зокрема:

– постанова Пленуму Верховного Суду України №9 від 01 листопада 1996 року «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя»;

– постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ: №3 від 07 лютого 2014 року «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчими суддею клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії»; №4 від 07 лютого 2014 року «Про узагальнення судової практики розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження»; №9 від 17 жовтня 2014 року «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи»; №11 від 17 жовтня 2014 року «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення»; №13 від 19 грудня 2014 року «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя»; №14 від 19 грудня 2014 року «Про узагальнення судової практики застосування судами першої та апеляційної інстанцій процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою»; №9 від 25 вересня 2015 року «Про узагальнення судової практики забезпечення права на захист у кримінальному провадженні»; №13 від 11 грудня 2015 року «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод»; №2 від 03 червня 2016 року «Про узагальнення судової практики вирішення слідчими суддями питань, пов'язаних із слідчими (розшуковими) діями»;

– інформаційні листи Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ: №1735/0/4-12 від 26 листопада 2012 «Про деякі питання застосування розділу XI «Перехідні положення» Кримінального процесуального кодексу України», №1640/0/4-12 від 09 листопада 2012 року «Про деякі питання порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування»;

– постанови Кабінету Міністрів України: №1362 від 28 грудня 2011 року «Про затвердження Порядку і умов проведення конкурсу з відбору адвокатів, які

залучаються до надання безоплатної вторинної правничої допомоги»; №1363 від 28 грудня 2011 року «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою»; №8 від 11 січня 2012 року (у редакції постанови №1214 від 19 грудня 2012 року) «Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу на тимчасовій основі»; №130 від 04 березня 2013 року «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу»; №465 від 17 вересня 2014 року «Про затвердження Порядку оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу та Методики обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу»;

– накази Офісу Генерального прокурора: №298 від 30 червня 2020 року «Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, порядок формування та ведення» (в редакції наказу №231 від 17 серпня 2023 року); №309 від 30 вересня 2021 року «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні»; №400 від 29 грудня 2021 року «Про організацію діяльності прокурорів з протидії порушенням прав людини у правоохоронній та пенітенціарній сферах»; №130 від 17 травня 2023 року «Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у сфері оборони»; №141 від 30 травня 2023 року «Про затвердження Порядку організації публікації в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора повісток про виклик, повідомлень про підозру та відомостей щодо підозрюваних, стосовно яких надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування»; №258 від 12 вересня 2023 року «Про організацію роботи органів прокуратури України у сфері міжнародного співробітництва»;

– накази Міністерства внутрішніх справ України: №1339 від 03 листопада 2015 року «Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події»; №296 від 14 квітня 2016 року «Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України»; №480 від 08 червня 2017 року «Про затвердження Порядку застосування електронних засобів контролю»; №570 від 06 липня 2017 року «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України»; №575 від 07 липня 2017 року «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні»; №654 від 13 липня 2016 року «Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту»; №386 від 10 травня 2018 року «Про затвердження Порядку дій уповноважених службових осіб органів Державної прикордонної служби під час затримання осіб,

підозрюваних у вчиненні злочину, без ухвали слідчого судді або суду»; №100 від 08 лютого 2019 року «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події»; №405 від 20 травня 2020 року «Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України»; №777 від 25 вересня 2023 року «Про організацію діяльності ізоляторів тимчасового тримання Національної поліції України»;

– накази Служби безпеки України: №515 від 16 листопада 2012 року «Про затвердження Інструкції про порядок приймання, реєстрації та розгляду в Службі безпеки України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення»; №371 від 29 травня 2015 року «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень в системі Служби безпеки України»; №138 від 19 березня 2016 року «Про затвердження Інструкції про участь співробітників та працівників Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України як спеціалістів в кримінальному провадженні»; №405 від 20 травня 2020 року «Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України»;

– наказ Бюро економічної безпеки України: №58 від 23 березня 2022 року «Про затвердження Інструкції про порядок приймання, реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, віднесені законом до підслідності Бюро економічної безпеки України»;

– накази Міністерства юстиції України: №53/5 від 08 жовтня 1998 року «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень»; №847/5 від 08 червня 2012 року «Про затвердження Інструкції про роботу відділів (груп, секторів, старших інспекторів) контролю за виконанням судових рішень установ виконання покарань та слідчих ізоляторів»; №752/7 від 25 липня 2013 року «Про проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правничої допомоги»; №39/7 від 24 лютого 2014 року «Про проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правничої допомоги»; №386/5 від 25 лютого 2014 року «Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правничої допомоги у кримінальному процесі»; №1702/5 від 16 жовтня 2014 року «Про затвердження форми акта надання безоплатної вторинної правничої допомоги та додатків до нього»; №200/5 від 27 січня 2017 року «Про затвердження Порядку складення досудової доповіді»; №2599/5 від 19 серпня 2019 року «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження»;

– накази Координаційного центру з надання правничої допомоги: №35 від 30 серпня 2013 року «Деякі питання прийняття та оброблення центрами з надання безоплатної вторинної правничої допомоги повідомлень про випадки затримання осіб»; №33 від 25 грудня 2014 року «Питання видання доручень центрами з надання безоплатної вторинної правничої допомоги»;

– спільний наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України №114/1042/516/1199/936/1687/5 від 16 листопада 2012 року «Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні»;

– спільний наказ Офісу Генерального прокурора і Державної судової адміністрації України №249/448 від 24 жовтня 2024 року «Про затвердження Порядку обміну процесуальними документами та іншими даними між інформаційно-комунікаційною системою «Єдиний реєстр досудових розслідувань» та центральною базою даних автоматизованої системи документообігу суду»;

– спільний наказ Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України №872/88/537 від 26 серпня 2014 року «Про затвердження Інструкції про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції»;

– спільний наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України №612/679 від 06 липня 2016 року «Про порядок обліку фактів звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів і підрозділів поліції»;

– спільний наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Офісу Генерального прокурора від №177/450/46 від 09 березня 2022 року «Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України»;

– спільний наказ Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Національного антикорупційного бюро України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства фінансів України №115/197-о/297/586/869/857 від 20 жовтня 2017 року «Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів»;

– спільний наказ Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, Вищого антикорупційного суду №175/390/57/72 від 15 грудня 2021 року «Про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «iKey»;

– спільний наказ Офісу Генерального прокурора, Державного бюро розслідувань, Міністерства юстиції України №333/628/4354/5 від 21 грудня 2023 року «Про затвердження Порядку взаємодії органів прокуратури, Державного бюро розслідувань та Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини під час розгляду справ і забезпечення виконання рішень Європейського суду з прав людини щодо ефективного розслідування катувань, нелюдського чи такого, що принижує людську гідність, поводження або покарання»;

ЗМІСТ

ВСТУП	3
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ	6
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	11
Глава 1. Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії.....	11
Стаття 1. Кримінальне процесуальне законодавство України	11
Стаття 2. Завдання кримінального провадження.....	19
Стаття 3. Визначення основних термінів Кодексу	20
Стаття 4. Дія Кодексу в просторі	27
Стаття 5. Дія Кодексу в часі	28
Стаття 6. Дія Кодексу за колом осіб	29
Глава 2. Засади кримінального провадження	30
Стаття 7. Загальні засади кримінального провадження	30
Стаття 8. Верховенство права.....	38
Стаття 9. Законність	39
Стаття 10. Рівність перед законом і судом	41
Стаття 11. Повага до людської гідності.....	43
Стаття 12. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність	44
Стаття 13. Недоторканність житла чи іншого володіння особи.....	46
Стаття 14. Таємниця спілкування	47
Стаття 15. Невтручання у приватне життя.....	48
Стаття 16. Недоторканність права власності	49
Стаття 17. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини.....	52
Стаття 18. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї	53
Стаття 19. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення.....	54
Стаття 20. Забезпечення права на захист.....	54
Стаття 21. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень	56
Стаття 22. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.....	57
Стаття 23. Безпосередність дослідження показань, речей і документів	60
Стаття 24. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності	61
Стаття 25. Публічність	61
Стаття 26. Диспозитивність	62
Стаття 27. Гласність і відкритість судового провадження та повне фіксування технічними засобами судового засідання і процесуальних дій.....	63
Стаття 28. Розумні строки.....	65
Стаття 29. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження.....	69
Глава 3. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження.....	70
§ 1. Суд і підсудність	70
Стаття 30. Здійснення правосуддя судом	70
Стаття 31. Склад суду	71
Стаття 32. Територіальна підсудність.....	74
Стаття 33. Інстанційна підсудність	77
Стаття 33 ⁻¹ . Предметна підсудність Вищого антикорупційного суду.....	78
Стаття 34. Направлення кримінального провадження з одного суду до іншого	80
Стаття 35. Єдина судова інформаційно-комунікаційна система. Визначення складу суду ..	83

§ 2. Сторона обвинувачення.....	89
Стаття 36. Прокурор.....	89
Стаття 37. Призначення та заміна прокурора	95
Стаття 38. Орган досудового розслідування.....	98
Стаття 39. Керівник органу досудового розслідування	101
Стаття 39 ⁻¹ . Керівник органу дізнання.....	104
Стаття 40. Слідчий органу досудового розслідування.....	106
Стаття 40 ⁻¹ . Дізнавач.....	111
Стаття 41. Оперативні підрозділи	115
§ 3. Сторона захисту	118
Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений	118
Стаття 43. Виправданий, засуджений	123
Стаття 44. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого	123
Стаття 45. Захисник.....	125
Стаття 46. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні	128
Стаття 47. Обов'язки захисника	133
Стаття 48. Залучення захисника	135
Стаття 49. Залучення захисника слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням	136
Стаття 50. Підтвердження повноважень захисника	140
Стаття 51. Договір із захисником.....	141
Стаття 52. Обов'язкова участь захисника.....	142
Стаття 53. Залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії.....	148
Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна	151
§ 4. Потерпілий і його представник.....	153
Стаття 55. Потерпілий.....	153
Стаття 56. Права потерпілого	158
Стаття 57. Обов'язки потерпілого.....	160
Стаття 58. Представник потерпілого	161
Стаття 59. Законний представник потерпілого	163
§ 5. Інші учасники кримінального провадження.....	163
Стаття 60. Заявник.....	163
Стаття 61. Цивільний позивач	166
Стаття 62. Цивільний відповідач.....	168
Стаття 63. Представник цивільного позивача, цивільного відповідача.....	171
Стаття 64. Законний представник цивільного позивача	173
Стаття 64 ⁻¹ . Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження	173
Стаття 64 ⁻² . Третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт.....	177
Стаття 65. Свідок	181
Стаття 66. Права та обов'язки свідка.....	184
Стаття 67. Відповідальність свідка	186
Стаття 68. Перекладач.....	186
Стаття 69. Експерт.....	189
Стаття 70. Відповідальність експерта.....	193
Стаття 71. Спеціаліст	193
Стаття 72. Відповідальність спеціаліста.....	200
Стаття 72-1. Представник персоналу органу пробації	200
Стаття 73. Секретар судового засідання.....	203
Стаття 74. Судовий розпорядник	206
§ 6. Відводи.....	209
Стаття 75. Обставини, що виключають участь слідчого судді, судді або присяжного в кримінальному провадженні	209

Стаття 76. Недопустимість повторної участі судді в кримінальному провадженні	211
Стаття 77. Підстави для відводу прокурора, слідчого, дізнавача	212
Стаття 78. Підстави для відводу захисника, представника	215
Стаття 79. Підстави для відводу спеціаліста, представника персоналу органу пробації, перекладача, експерта, секретаря судового засідання	216
Стаття 80. Заява про відвід	217
Стаття 81. Порядок вирішення питання про відвід	223
Стаття 82. Наслідки відводу слідчого судді, судді	224
Стаття 83. Наслідки відводу слідчого, дізнавача, прокурора, захисника, представника, експерта, спеціаліста, представника персоналу органу пробації, перекладача	225
Глава 4. Докази і доказування	226
§ 1. Поняття доказів, належність та допустимість при визнанні відомостей доказами	226
Стаття 84. Докази	226
Стаття 85. Належність доказів	227
Стаття 86. Допустимість доказу	228
Стаття 87. Недопустимість доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини	228
Стаття 88. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного, обвинуваченого	231
Стаття 88 ⁻¹ . Недопустимість доказів, отриманих у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави	233
Стаття 89. Визнання доказів недопустимими	236
Стаття 90. Значення рішень інших судів у питаннях допустимості доказів	239
§ 2. Доказування	240
Стаття 91. Обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні	240
Стаття 92. Обов'язок доказування	242
Стаття 93. Збирання доказів	243
Стаття 94. Оцінка доказів	245
§ 3. Показання	246
Стаття 95. Показання	246
Стаття 96. З'ясування достовірності показань свідка	248
Стаття 97. Показання з чужих слів	249
§ 4. Речові докази і документи	251
Стаття 98. Речові докази	251
Стаття 99. Документи	252
Стаття 100. Зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про спеціальну конфіскацію	254
§ 5. Висновок експерта	267
Стаття 101. Висновок експерта	267
Стаття 102. Зміст висновку експерта	269
Глава 5. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення	274
Стаття 103. Форми фіксування кримінального провадження	274
Стаття 104. Протокол	275
Стаття 105. Додатки до протоколів	276
Стаття 106. Підготовка протоколу та додатка	277
Стаття 106 ⁻¹ . Інформаційно-комунікаційна система досудового розслідування	278
Стаття 107. Застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження	282
Стаття 108. Журнал судового засідання	287
Стаття 109. Реєстр матеріалів досудового розслідування	288
Стаття 110. Процесуальні рішення	289

Глава 6. Повідомлення.....	290
Стаття 111. Поняття повідомлення у кримінальному провадженні.....	290
Стаття 112. Зміст повідомлення.....	292
Глава 7. Процесуальні строки.....	293
Стаття 113. Поняття процесуальних строків.....	293
Стаття 114. Встановлення процесуальних строків прокурором, слідчим суддею, судом.....	294
Стаття 115. Обчислення процесуальних строків.....	296
Стаття 116. Додержання процесуальних строків.....	297
Стаття 117. Поновлення процесуального строку.....	298
Глава 8. Процесуальні витрати.....	299
Стаття 118. Види процесуальних витрат.....	299
Стаття 119. Зменшення розміру процесуальних витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат.....	300
Стаття 120. Витрати на правову допомогу.....	301
Стаття 121. Витрати, пов'язані із прибуттям до місця досудового розслідування або судового провадження.....	303
Стаття 122. Витрати, пов'язані із залученням потерпілих, свідків, спеціалістів, перекладачів та експертів.....	304
Стаття 123. Витрати, пов'язані із зберіганням і пересиланням речей і документів.....	308
Стаття 124. Розподіл процесуальних витрат.....	308
Стаття 125. Визначення розміру процесуальних витрат.....	309
Стаття 126. Рішення щодо процесуальних витрат.....	310
Глава 9. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов, виплата винагороди викривачу.....	310
Стаття 127. Відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому.....	310
Стаття 128. Цивільний позов у кримінальному провадженні.....	313
Стаття 129. Ви рішення цивільного позову в кримінальному провадженні.....	315
Стаття 130. Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю.....	316
Стаття 130-1. Виплата винагороди викривачу.....	318
Розділ II ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	320
Глава 10. Заходи забезпечення кримінального провадження і підстави їх застосування.....	320
Стаття 131. Види заходів забезпечення кримінального провадження.....	320
Стаття 132. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.....	321
Глава 11. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.....	324
Стаття 133. Виклик слідчим, прокурором.....	324
Стаття 134. Судовий виклик.....	325
Стаття 135. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні.....	327
Стаття 136. Підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом.....	329
Стаття 137. Зміст повістки про виклик.....	330
Стаття 138. Поважні причини неприбуття особи на виклик.....	331
Стаття 139. Наслідки неприбуття на виклик.....	332
Стаття 140. Привід.....	335
Стаття 141. Клопотання про здійснення приводу.....	336
Стаття 142. Розгляд клопотання про здійснення приводу.....	338
Стаття 143. Виконання ухвали про здійснення приводу.....	339
Глава 12. Накладення грошового стягнення.....	340
Стаття 144. Загальні положення накладення грошового стягнення.....	340
Стаття 145. Клопотання про накладення грошового стягнення.....	342

Стаття 146. Розгляд питання про накладення грошового стягнення на особу.....	344
Стаття 147. Скасування ухвали про накладення грошового стягнення.....	344
Глава 13. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом	347
Стаття 148. Загальні положення тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом.....	347
Стаття 149. Наслідки тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом.....	348
Стаття 150. Клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом	349
Стаття 151. Розгляд клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.....	352
Стаття 152. Ви рішення питання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.....	352
Стаття 153. Продовження строку тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.....	354
Глава 14. Відсторонення від посади	355
Стаття 154. Загальні положення відсторонення від посади	355
Стаття 155. Клопотання про відсторонення від посади	356
Стаття 155-1. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності та продовження строку такого тимчасового відсторонення	358
Стаття 156. Розгляд клопотання про відсторонення від посади.....	362
Стаття 157. Ви рішення питання про відсторонення від посади	364
Стаття 158. Продовження строку відсторонення від посади та його скасування.....	365
Глава 15. Тимчасовий доступ до речей і документів.....	367
Стаття 159. Загальні положення тимчасового доступу до речей і документів	367
Стаття 160. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів	368
Стаття 161. Речі і документи, до яких заборонено доступ.....	371
Стаття 162. Речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю.....	372
Стаття 163. Розгляд клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів.....	378
Стаття 164. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів	379
Стаття 165. Виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.....	380
Стаття 166. Наслідки невиконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.....	381
Глава 16. Тимчасове вилучення майна.....	382
Стаття 167. Підстави тимчасового вилучення майна	382
Стаття 168. Порядок тимчасового вилучення майна.....	383
Стаття 169. Припинення тимчасового вилучення майна	385
Глава 17. Арешт майна	386
Стаття 170. Накладення арешту на майно	386
Стаття 171. Клопотання про арешт майна.....	394
Стаття 172. Розгляд клопотання про арешт майна	395
Стаття 173. Ви рішення питання про арешт майна.....	396
Стаття 174. Скасування арешту майна	400
Стаття 175. Виконання ухвали про арешт майна.....	402
Глава 18. Запобіжні заходи, затримання особи	403
§ 1. Запобіжні заходи, затримання особи на підставі ухвали слідчого судді, суду.....	403
Стаття 176. Загальні положення про запобіжні заходи.....	403
Стаття 177. Мета і підстави застосування запобіжних заходів	406
Стаття 178. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу	407

Стаття 179. Особисте зобов'язання.....	410
Стаття 180. Особиста порука.....	411
Стаття 181. Домашній арешт.....	413
Стаття 182. Застава.....	421
Стаття 183. Тримання під вартою.....	425
Стаття 184. Клопотання слідчого, прокурора про застосування запобіжних заходів.....	428
Стаття 185. Відкликання, зміна або доповнення клопотання про застосування запобіжного заходу.....	440
Стаття 186. Строки розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.....	441
Стаття 187. Забезпечення прибуття особи для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.....	441
Стаття 188. Клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу.....	442
Стаття 189. Розгляд клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу.....	443
Стаття 190. Ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу.....	444
Стаття 191. Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання.....	446
Стаття 192. Подання клопотання про застосування запобіжного заходу після затримання особи без ухвали про дозвіл на затримання.....	448
Стаття 193. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.....	449
Стаття 194. Застосування запобіжного заходу.....	451
Стаття 195. Застосування електронних засобів контролю.....	455
Стаття 196. Ухвала про застосування запобіжних заходів.....	463
Стаття 197. Строк дії ухвали про тримання під вартою, продовження строку тримання під вартою.....	466
Стаття 198. Значення висновків, що містяться в ухвалі про застосування запобіжних заходів.....	467
Стаття 199. Порядок продовження строку тримання під вартою.....	467
Стаття 200. Клопотання слідчого, прокурора про зміну запобіжного заходу.....	468
Стаття 201. Клопотання підозрюваного, обвинуваченого про зміну запобіжного заходу.....	470
Стаття 201 ⁻¹ . Скасування запобіжного заходу.....	472
Стаття 202. Порядок звільнення особи з-під варти.....	473
Стаття 203. Негайне припинення дії запобіжних заходів.....	475
Стаття 204. Заборона затримання без дозволу слідчого судді, суду.....	476
Стаття 205. Виконання ухвали щодо обрання запобіжного заходу.....	477
Стаття 206. Загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини.....	477
Стаття 206 ⁻¹ . Ухвала слідчого судді, суду про примусове годування підозрюваного, обвинуваченого, до якого застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.....	479
§ 2. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду.....	484
Стаття 207. Законне затримання.....	484
Стаття 208. Затримання уповноваженою службовою особою.....	486
Стаття 209. Момент затримання.....	492
Стаття 210. Доставлення до органу досудового розслідування.....	492
Стаття 211. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду.....	493
Стаття 212. Особа, відповідальна за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих.....	494
Стаття 213. Повідомлення інших осіб про затримання.....	496
Розділ III ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ.....	502
Глава 19. Загальні положення досудового розслідування.....	502
Стаття 214. Початок досудового розслідування.....	502
Стаття 215. Досудове розслідування злочинів і кримінальних проступків.....	510
Стаття 216. Підслідність.....	511

Стаття 217. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування	518
Стаття 218. Місце проведення досудового розслідування.....	520
Стаття 219. Строки досудового розслідування	522
Стаття 220. Розгляд клопотань під час досудового розслідування	526
Стаття 221. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення	526
Стаття 222. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування	528
Глава 20. Слідчі (розшукові) дії.....	530
Стаття 223. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.....	530
Стаття 224. Допит	531
Стаття 225. Допит під час досудового розслідування в судовому засіданні.....	533
Стаття 226. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи	537
Стаття 227. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря у слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи	538
Стаття 228. Пред'явлення особи для впізнання	539
Стаття 229. Пред'явлення речей для впізнання	546
Стаття 230. Пред'явлення трупа для впізнання	548
Стаття 231. Протокол пред'явлення для впізнання	550
Стаття 232. Проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування.....	550
Стаття 233. Проникнення до житла чи іншого володіння особи.....	553
Стаття 234. Обшук.....	555
Стаття 235. Ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи	559
Стаття 236. Виконання ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи	561
Стаття 237. Огляд	563
Стаття 238. Огляд трупа.....	567
Стаття 239. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією	571
Стаття 240. Слідчий експеримент	573
Стаття 241. Освідування особи	576
Стаття 242. Підстави проведення експертизи	581
Стаття 243. Порядок залучення експерта	587
Стаття 244. Розгляд слідчим суддею клопотання про проведення експертизи.....	588
Стаття 245. Отримання зразків для експертизи	593
Стаття 245-1. Зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису	599
Глава 21. Негласні слідчі (розшукові) дії.....	601
§ 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії	601
Стаття 246. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій	601
Стаття 247. Слідчий суддя, який здійснює розгляд клопотань щодо негласних слідчих (розшукових) дій.....	605
Стаття 248. Розгляд клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.....	606
Стаття 249. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.....	609
Стаття 250. Проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді.....	610
Стаття 251. Вимоги до постанови слідчого, прокурора про проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	611
Стаття 252. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій	611
Стаття 253. Повідомлення осіб, щодо яких проводилися негласні слідчі (розшукові) дії..	613
Стаття 254. Заходи щодо захисту інформації, отриманої в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій	614

Стаття 255. Заходи щодо захисту інформації, яка не використовується у кримінальному провадженні	617
Стаття 256. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні	619
Стаття 257. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій в інших цілях або передання інформації	620
§ 2. Втручання у приватне спілкування	621
Стаття 258. Загальні положення про втручання у приватне спілкування	621
Стаття 259. Збереження інформації	622
Стаття 260. Аудіо-, відеоконтроль особи	623
Стаття 261. Накладення арешту на кореспонденцію	624
Стаття 262. Огляд і виїмка кореспонденції	625
Стаття 263. Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж	626
Стаття 264. Зняття інформації з електронних інформаційних систем	627
Стаття 265. Фіксація та збереження інформації, отриманої з електронних комунікаційних мереж за допомогою технічних засобів та в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем	628
Стаття 266. Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів	629
§ 3. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій	631
Стаття 267. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи	631
Стаття 268. Установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу)	632
Стаття 269. Спостереження за особою, річчю або місцем	633
Стаття 269 ⁻¹ . Моніторинг банківських рахунків	634
Стаття 270. Аудіо-, відеоконтроль місця	635
Стаття 271. Контроль за вчиненням злочину	635
Стаття 272. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації	637
Стаття 273. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій	639
Стаття 274. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження	640
Стаття 275. Використання конфіденційного співробітництва	640
Глава 22. Повідомлення про підозру	641
Стаття 276. Випадки повідомлення про підозру	641
Стаття 277. Зміст письмового повідомлення про підозру	642
Стаття 278. Вручення письмового повідомлення про підозру	644
Стаття 279. Зміна повідомлення про підозру	646
Глава 23. Зупинення досудового розслідування	647
Стаття 280. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування після повідомлення особі про підозру	647
Стаття 281. Розшук підозрюваного	649
Стаття 282. Відновлення досудового розслідування	650
Глава 24. Закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування	651
§ 1. Форми закінчення досудового розслідування	651
Стаття 283. Загальні положення закінчення досудового розслідування	651
Стаття 284. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи	653
§ 2. Звільнення особи від кримінальної відповідальності	661

Стаття 285. Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності	661
Стаття 286. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності	664
Стаття 287. Клопотання прокурора про звільнення від кримінальної відповідальності.....	666
Стаття 288. Розгляд питання про звільнення від кримінальної відповідальності.....	667
Стаття 289. Відновлення провадження при відмові від поручительства.....	668
§ 3. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру	670
Стаття 290. Відкриття матеріалів іншої сторони.....	670
Стаття 291. Обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування.....	674
Стаття 292. Клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.....	677
Стаття 293. Надання копії обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування	680
§ 4. Продовження строку досудового розслідування.....	681
Стаття 294. Загальні положення продовження строку досудового розслідування.....	681
Стаття 295. Порядок продовження строку досудового розслідування прокурором.....	682
Стаття 295 ⁻¹ . Порядок продовження строку досудового розслідування слідчим суддею ...	684
Глава 24-1 Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень	686
Стаття 297 ⁻¹ . Загальні положення спеціального досудового розслідування	686
Стаття 297 ⁻² . Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування.....	688
Стаття 297 ⁻³ . Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.....	690
Стаття 297 ⁻⁴ . Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.....	691
Стаття 297 ⁻⁵ . Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування.....	693
Глава 25. Особливості досудового розслідування кримінальних проступків.....	695
Стаття 298. Особливості початку досудового розслідування у формі дізнання	695
Стаття 298 ⁻¹ . Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки.....	696
Стаття 298 ⁻² . Затримання уповноваженою службовою особою, яка вчинила кримінальний проступок.....	696
Стаття 298 ⁻³ . Вилучення речей і документів	699
Стаття 298 ⁻⁴ . Особливості повідомлення про підозру	700
Стаття 298 ⁻⁵ . Порядок продовження, зупинення строків дізнання	701
Стаття 299. Запобіжні заходи під час досудового розслідування кримінальних проступків	702
Стаття 300. Слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії та інші дії під час досудового розслідування кримінальних проступків.....	702
Стаття 301. Особливості закінчення дізнання.....	703
Стаття 302. Клопотання прокурора про розгляд обвинувального акта у спрощеному провадженні	704
Глава 26. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування	706
§ 1. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування.....	706
Стаття 303. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, та право на оскарження....	706

Стаття 304. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дільвача чи прокурора, її повернення або відмова відкриття провадження	718
Стаття 305. Правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дільвача чи прокурора під час досудового розслідування	720
Стаття 306. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дільвача чи прокурора під час досудового розслідування	720
Стаття 307. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дільвача чи прокурора під час досудового розслідування	722
Стаття 308. Оскарження недотримання розумних строків	723
§ 2. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування	724
Стаття 309. Ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування	724
Стаття 310. Порядок оскарження ухвал слідчого судді	727
§ 3. Оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора	727
Стаття 311. Рішення, дії чи бездіяльність прокурора, які можуть оскаржуватися слідчим або дільвачем	727
Стаття 313. Порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора	728

Примітка: Кримінальний процесуальний кодекс України, закони, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, міжнародні декларації, договори, угоди, конвенції, постанови Пленуму Верховного Суду України, інформаційні листи та розпорядження Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, накази Офісу Генерального прокурора, Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України, Міністерства оборони України, Координаційного центру з надання правової допомоги, які наведені в даному Науково-практичному коментарі, використані з офіційних сайтів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховного Суду, Офісу Генерального прокурора, Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України, Міністерства оборони України, Координаційного центру з надання правової допомоги.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

Бесчастний Віктор Миколайович — доктор юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, заслужений юрист України, керівник Секретаріату Конституційного Суду України;

Боднарчук Олег Григорович — доктор юридичних наук, професор, начальник групи психологічної підтримки персоналу, Бучанський районний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки Київської області;

Бортняк Валерій Анатолійович — кандидат юридичних наук, доцент, ректор, Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського;

Вітвіцький Сергій Сергійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, полковник поліції, ректор, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Гаврик Юрій Григорович — підполковник, начальник, Бучанський районний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки Київської області;

Гудима Віталій Валерійович — кандидат юридичних наук, доцент, співробітник Служби безпеки України;

Григоренко Анатолій Володимирович — адвокат, Національна асоціація адвокатів України;

Григоренко Людмила Степанівна — адвокат, Національна асоціація адвокатів України;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, керівник Департаменту організації забезпечення діяльності, Бюро економічної безпеки України;

Золотарьова Марія Карлівна — адвокат, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права, Державний університет економіки і технологій;

Ишин Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Калаянов Дмитро Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративної діяльності поліції, Одеський державний університет внутрішніх справ;

Козяр Роман Якович — кандидат юридичних наук, співробітник, Служба безпеки України;

Колб Олександр Григорович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права та процесу, Державний податковий університет;

Коломоєць Тетяна Олександрівна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, декан юридичного факультету, Запорізький національний університет;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Корецька Вікторія Віталіївна — кандидат юридичних наук, суддя, Ківерцівський районний суд Волинської області;

Корецький Олег Павлович — кандидат юридичних наук, військовослужбовець, Національна гвардія України;

Костицький Василь Васильович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, народний депутат України I, II, III скликань, професор кафедри теорії та історії права та держави, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Костицький Михайло Васильович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, суддя Конституційного Суду України у відставці, головний науковий співробітник відділу публічно-правових досліджень Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України;

Крамар Руслана Іванівна — доктор юридичних наук, професор, Львівський університет бізнесу та права;

Кучмак Юрій Ярославович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Лошицький Михайло Васильович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, полковник, професор кафедри спеціальної підготовки, Національний університет оборони України;

Микитюк Микола Андрійович — доктор юридичних наук, професор, професор спеціальної кафедри №1, Інститут Управління державної охорони України Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Назимко Єгор Сергійович — доктор юридичних наук, професор, перший проректор, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Онїщенко Наталія Миколаївна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, заступник директора, Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України;

Петков Валерій Петрович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи у військах (силах), Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Погребняк Андрій Тарасович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Приймаченко Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи, Університет митної справи та фінансів;

Скриньковський Руслан Миколайович — кандидат економічних наук, професор, Львівський університет бізнесу та права;

Соболь Євген Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка;

Стратонов Василь Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності, Херсонський державний університет;

Тарнавський Вадим Васильович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Татомир Юрій Ігорович — адвокат, Національна асоціація адвокатів України;

Хмиз Мар'яна Василівна — доктор філософії в галузі права, доцент, Львівський університет бізнесу та права;

Ховпун Олексій Сергійович — доктор юридичних наук, доцент, проректор, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв;

Цюх Святослав Ігорович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Чубенко Антон Григорович — доктор юридичних наук, професор, заступник начальника, Полтавська обласна військова адміністрація;

Шамрай Богдан Миколайович — кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, начальник Центрального юридичного управління Генерального штабу Збройних Сил України – начальник юридичної служби Збройних Сил України;

Явний Олексій Іванович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР

II ТОМ

СТАНОМ НА 27 ЧЕРВНЯ 2025 РОКУ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора
заслуженого юриста України
Стратонова Василя Миколайовича*

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ — 2025

УДК 343.13(477)
Н 32

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

Бесчастний В. М., Боднарчук О. Г., Бортняк В. А., Вітвіцький С. С., Гаврик Ю. Г., Гудима В. В., Григоренко А. В., Григоренко Л. С., Дрозд О. Ю., Золотарьова М. К., Іншин М. І., Калянов Д. П., Козяр Р. Я., Колб О. Г., Коломоець Т. О., Копотун І. М., Корецька В. В., Корецький О. П., Костицький В. В., Костицький М. В., Крамар Р. І., Кучмак Ю. Я., Лошицький М. В., Микитюк М. А., Назимко Є. С., Оніщенко Н. М., Петков В. П., Петков С. В., Погребняк А. Т., Приймаченко Д. В., Скриньковський Р. М., Соболев Є. Ю., Стратонов В. М., Тарнавський В. В., Татомир Ю. І., Хмиз М. В., Ховпун О. С., Цюх С. І., Чубенко А. Г., Шамрай Б. М., Явний О. І.

Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний Н 32 коментар. II том. Станом на 27 червня 2025 року. / За заг. ред. Стратонова В. М. — Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2025. 688 с.

ISBN 978-966-370-231-5

Науково-практичний коментар розрахований на суддів, прокурорів, слідчих, співробітників оперативних підрозділів та адвокатів для використання в практичній роботі, а також як навчальний посібник для студентів навчальних учбових закладів, які готують фахівців в галузі права.

УДК 343.13(477)

ISBN 978-966-370-231-5

© Авторський колектив, 2025.
© Видавництво «Центр учбової літератури», 2025.

Розділ IV СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ПЕРШІЙ ІНСТАНЦІЇ

Глава 27. Підготовче провадження

Стаття 314. Підготовче судове засідання

1. Після отримання обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру або клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності суд не пізніше п'яти днів з дня його надходження призначає підготовче судове засідання, в яке викликає учасників судового провадження.

2. Підготовче судове засідання відбувається за участю обвинуваченого (крім випадків, коли здійснювалося спеціальне досудове розслідування), прокурора, захисника, потерпілого, його представника та законного представника, цивільного позивача, його представника та законного представника, цивільного відповідача та його представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, згідно з правилами, передбаченими цим Кодексом для судового розгляду. Після виконання вимог, передбачених статтями 342-345 цього Кодексу, головуєчий з'ясовує в учасників судового провадження їх думку щодо можливості призначення судового розгляду.

{Абзац перший частини другої статті 314 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1422-IX від 27.04.2021}

У разі встановлення об'єктивної неможливості ознайомитися з матеріалами дізнання у порядку, передбаченому частиною п'ятою статті 301 цього Кодексу, суд за клопотанням сторони кримінального провадження вирішує питання про відкриття сторонами кримінального провадження матеріалів дізнання, про що постановляє відповідну ухвалу.

{Частина другу статті 314 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 2617-VIII від 22.11.2018}

{Частина друга статті 314 із змінами, внесеними згідно із Законом № 314-VII від 23.05.2013}

3. У підготовчому судовому засіданні суд має право прийняти такі рішення:

1) затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору для продовження досудового розслідування в порядку, передбаченому статтями 468-475 цього Кодексу;

2) закрити провадження у випадку встановлення підстав, передбачених пунктами 5-8, 10 частини першої або частиною другою статті 284 цього Кодексу;

{Пункт 2 частини третьої статті 314 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2213-VIII від 16.11.2017, № 2810-IX від 01.12.2022}

3) повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам цього Кодексу;

4) направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення невідсудності кримінального провадження;

5) призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;

б) доручити представнику персоналу органу пробації скласти досудову доповідь.

{Частина третю статті 314 доповнено пунктом б згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}

4. Ухвала про повернення обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру може бути оскаржена в апеляційному порядку.

5. У підготовчому судовому засіданні суд у випадках, передбачених цим Кодексом, за власною ініціативою або за клопотанням обвинуваченого, його захисника чи законного представника, чи за клопотанням прокурора і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини вирішує питання щодо складання досудової доповіді, про що постановляє ухвалу із зазначенням строку підготовки такої доповіді.

{Статтю 314 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}

До частин 1-5.

В залежності від особливостей порядку судового провадження усі питання, пов'язані з проведенням підготовчого провадження, суддею одноособово або колегіально.

Визначення судді (колегії суддів) здійснюється автоматизованою системою документообігу суду під час реєстрації відповідних матеріалів кримінального провадження з обов'язковим врахуванням положень статей 75,76 цього КПК щодо обставин, що виключають участь судді в кримінальному провадженні.

Головуючий (професійний суддя, який головує під час колегіального судового розгляду або здійснює його одноособово) отримує обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру або клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності, про що робиться запис у контрольному журналі судових справ та інших матеріалів, переданих для розгляду судді.

Не пізніше п'яти днів із дня надходження у провадження конкретного судді обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру або клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності суд постановляє ухвалу про призначення підготовчого судового засідання, в якій визначає дату, час та місце його проведення. Одночасно з прийняттям цього рішення суд, що здійснюватиме судове провадження, у разі необхідності вправі згідно з частиною 1 статті 320 цього КПК прийняти рішення (постановити ухвалу) про призначення запасного судді, про що робиться відмітка у журналі судового засідання.

Про день, час і місце проведення підготовчого судового засідання сторони та інші учасники судового провадження, перелік яких наведено у частині 2 статті 314 цього КПК, за розпорядженням головуючого повідомляються секретарем судового засідання. Відповідно до статті 134 цього КПК суд здійснює судовий виклик лише тих учасників кримінального провадження, участь яких у судовому провадженні є обов'язковою. Повідомлення учасників кримінального провадження згідно частини 2 статті 111 цього КПК здійснюється у випадку, якщо участь цих осіб у процесуальних діях не є обов'язковою. При цьому, в повідомленні, крім іншого, має міститись

вказівка про необов'язковість їх участі в проведенні процесуальної дії чи прийнятті рішення.

Судове провадження не може бути розпочато раніше ніж через п'ять днів із дня вручення (отримання) обвинуваченому копії обвинувального акта. Якщо від обвинуваченого, який тримається під вартою, надходить клопотання про бажання взяти участь у підготовчому судовому засіданні, суд вживає заходів для доставки обвинуваченого в судове засідання. У разі, якщо обвинувачений, який тримається під вартою, заявив клопотання про його участь у підготовчому судовому засіданні дистанційно, суд постановляє ухвалу про задоволення клопотання, копія якої направляється в установу попереднього ув'язнення для належної підготовки проведення дистанційного судового провадження. Клопотання про здійснення судового провадження дистанційно від інших учасників судового провадження, розглядається судом в порядку, передбаченому статтею 336 цього КПК.

При надходженні до суду клопотання прокурора або слідчого, погодженого з прокурором, щодо розгляду обвинувального акта про вчинення кримінального проступку без проведення судового розгляду в судовому засіданні та за відсутності учасників судового провадження, якщо обвинувачений, інтереси якого були представлені захисником, беззаперечно визнав свою винуватість, не оспорує встановлені досудовим розслідуванням обставини і згоден з розглядом обвинувального акта за його відсутності, а потерпілий не заперечує проти цього, суд відповідно до частини 1 статті 382 цього КПК у п'ятиденний строк із дня отримання таких документів вивчає їх та додані до обвинувального акта матеріали і ухвалює вирок. При цьому, згода обвинуваченого на розгляд судом обвинувального акта за його відсутності, а також відсутність заперечень у потерпілого проти розгляду у спрощеному провадженні мають бути підтверджені письмово. Таке підтвердження (згода) може бути відображено як у самому клопотанні прокурора або слідчого, погодженому з прокурором, так і міститись в окремих клопотаннях обвинуваченого, погоджених із захисником, та потерпілого.

Суд може визнати необхідним проведення судового розгляду обвинувального акта, який надійшов із клопотанням про його розгляд у спрощеному провадженні. У цьому разі суд призначає розгляд та викликає у підготовчє судове засідання для участі в ньому учасників кримінального провадження. Необхідність у такому проведенні судового розгляду обвинувального акта може виникнути, якщо: відсутні фактичні підстави для визнання винуватості; існують обґрунтовані підстави вважати, що особа не добровільно визнала свою винуватість та з тих чи інших причин не оспорує встановлені досудовим розслідуванням обставини; проведення розгляду обвинувального акта у спрощеному провадженні порушує права, свободи чи інтереси сторін або інших осіб тощо.

У призначений для проведення підготовчого судового засідання час головуєчий відкриває підготовчє судове засідання і оголошує про його початок. Секретар судового засідання відповідно до статей 342 -345 цього КПК доповідає суду, хто з учасників судового провадження, викликаних та повідомлених осіб з'явився у підготовчє судове засідання, встановлює їх особи, перевіряє повноваження захисників і представників, з'ясовує, чи вручено судові виклики та повідомлення тим, хто не прибув, і повідомляє причини їх неприбуття, якщо вони відомі. Неприбуття для участі у підготовчому судовому засіданні учасників судового провадження (крім прокурора, за винятком випадків, коли кримінальне провадження здійснюється у формі приватного обвинувачення в порядку частини 4 статті 26 цього

КПК), які належним чином повідомлені про дату, час і місце проведення такого засідання (при цьому суд повинен перекоонатися, що таке повідомлення мало місце), не перешкоджає його проведенню, крім випадків, визначених законом, зокрема:

– якщо обвинувачений, потерпілий звернувся з клопотанням (виявив бажання) бути присутнім під час підготовчого судового засідання, але з невідомих причин не з'явився до суду у визначений час, суд вправі відкласти судове засідання;

– якщо відсутність учасника підготовчого судового засідання зумовлена поважними причинами, суд може прийняти рішення про відкладення судового засідання;

– у разі відсутності обвинуваченого у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді довічного позбавлення волі, для можливості реалізації останнім права, передбаченого статтею 384 цього КПК, щодо розгляду кримінального провадження судом присяжних, суд зобов'язаний відкласти судове засідання;

– якщо обвинувальний акт надійшов до суду з підписаною між сторонами угодою, участь сторін такої угоди відповідно до частини 2 статті 474 цього КПК є обов'язковою, то відкладення судового засідання також є обов'язковим;

– якщо одна зі сторін заперечує проти проведення підготовчого судового засідання за відсутності учасника судового провадження, який не з'явився, суд вправі відкласти судове засідання;

– якщо до суду надійшло клопотання про звільнення обвинуваченого від кримінальної відповідальності, участь сторін кримінального провадження та потерпілого згідно з частиною 1 статті 288 цього КПК є обов'язковою, а тому суд зобов'язаний відкласти судове засідання.

Секретар судового засідання також має повідомити про здійснення повного фіксування судового провадження, а також про умови його фіксування, під яким розуміється фіксування його за допомогою звукозаписувального технічного засобу. При цьому, у разі неприбуття учасників судового провадження, як це передбачено частиною 4 статті 107 цього КПК, фіксування кримінального провадження за допомогою технічних засобів не здійснюється, що не позбавляє секретаря судового засідання обов'язку вести журнал судового засідання.

Головуючий має оголосити склад суду, прізвище запасного судді (у разі його призначення), прізвища прокурора, потерпілого, цивільного позивача, обвинуваченого, захисника, цивільного відповідача, представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, перекладача, експерта, спеціаліста, секретаря судового засідання. Судовий розпорядник роздає особам, які беруть участь у підготовчому провадженні, пам'ятку про їхні права та обов'язки, передбачені цим КПК. Після ознайомлення обвинуваченого та інших осіб, які беруть участь у підготовчому провадженні, з пам'яткою головууючий з'ясовує, чи ознайомились вони зі змістом пам'ятки, чи зрозумілі їм їхні права та обов'язки, у разі необхідності додатково роз'яснює їх. Крім того, головууючий роз'яснює учасникам підготовчого провадження право відводу і з'ясовує, чи заявляють вони кому-небудь відвід. Питання про відвід вирішується судом згідно зі статтями 75-81 цього КПК.

Після виконання зазначених вище дій суд з'ясовує думку учасників судового провадження щодо можливості призначення судового розгляду та вирішує клопотання, заявлені ними. Першим думку щодо такої можливості та наявності/відсутності підстав для прийняття рішення, передбаченого частиною 3

статті 314 та частини 2 статті 315 цього КПК, висловлює прокурор, а потім – захисник та інші учасники судового провадження.

У підготовчому судовому засіданні суд має право прийняти одне із таких рішень:

1) затвердити угоду про визнання винуватості чи про примирення або відмовити у затвердженні угоди в разі встановлення підстав, передбачених частиною 7 статті 474 цього КПК, та повернути кримінальне провадження прокурору (якщо угоду досягнуто під час досудового розслідування) для його продовження, або призначити судовий розгляд для проведення судового провадження в загальному порядку;

Перед затвердженням угоди про визнання винуватості чи про примирення суд згідно з вимогами частин 4-6 статті 474 цього КПК зобов'язаний з'ясувати, чи розуміє обвинувачений права, надані йому законом, наслідки укладення та затвердження угод, характер кожного обвинувачення, вид покарання й інші заходи, які будуть застосовані до нього у разі затвердження угоди судом, а також зобов'язаний переконатися, що укладення угоди є добровільним. У разі необхідності (якщо суд має сумніви щодо відповідності угоди вимогам закону) затвердження угоди може бути перенесено на іншу дату. Якщо ж суд переконається, що угода може бути затверджена, він відповідно до статті 475 цього КПК ухвалює вирок, яким затверджує угоду, і призначає узгоджену сторонами міру покарання. Такий вирок має відповідати загальним вимогам до обвинувальних вироків із урахуванням особливостей, передбачених статтею 475 цього КПК;

2) закрити провадження у випадку встановлення таких підстав: помер підозрюваний, обвинувачений, особа, стосовно якої зібрано достатньо доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, але не повідомлено про підозру у зв'язку з її смертю, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого; існує вирок по тому самому обвинуваченню, що набрав законної сили, або постановлена ухвала суду про закриття кримінального провадження по тому самому обвинуваченню; потерпілий, а у випадках, передбачених цим КПК, його представник відмовився від обвинувачення у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення, крім кримінального провадження щодо кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством; стосовно кримінального правопорушення, щодо якого не отримано згоди держави, яка видала особу; після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, визначений статтею 219 цього КПК, крім випадку повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи; у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності; не встановлено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, у разі закінчення строків давності притягнення до кримінальної відповідальності, крім випадків вчинення особливо тяжкого злочину проти життя чи здоров'я особи або злочину, за який згідно із законом може бути призначено покарання у виді довічного позбавлення волі; втратив чинність закон, яким встановлювалася кримінальна протиправність діяння; якщо прокурор відмовився від підтримання державного обвинувачення, за винятком випадків, передбачених цим КПК; досягнуто податковий компроміс у справах про кримінальні правопорушення, передбачені статтею 212 Кримінального кодексу України, відповідно до підрозділу 9² розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України;

Наявність інших підстав (відсутність події або складу кримінального правопорушення тощо) має бути доведена під час судового розгляду, за результатами якого може бути постановлено виправдувальний вирок. При

встановленні судом необґрунтованості клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності або ж коли обвинувачений заперече проти цього, суд своєю ухвалою відмовляє у задоволенні клопотання прокурора та повертає його останньому для продовження розслідування, якщо підстави для такого звільнення було встановлено на стадії досудового розслідування, або призначає судовий розгляд для проведення судового провадження в загальному порядку, якщо таке клопотання надійшло після направлення обвинувального акта до суду.

3) повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів виховного або медичного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам статей 291,292 цього КПК, зокрема: якщо ці документи містять положення, що суперечать одне одному; у документах наведено недопустиму натуралізацію опису злочину; вони не підписані слідчим (крім випадків, коли прокурор склав їх самостійно) чи не затверджені прокурором; до них не долучено передбачені законом додатки;

Про повернення матеріалів кримінального провадження (обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру) прокурору суд постановляє відповідну ухвалу. Такою ухвалою суд зобов'язує прокурора усунути виявлені недоліки протягом визначеного ним розумного строку, який має бути достатнім для виправлення допущених недоліків. Ухвала негайно направляється прокурору для усунення зазначених у ній недоліків обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру або для долучення необхідних додатків тощо. Проведення будь-яких слідчих або інших процесуальних дій, окрім тих, що зазначені в ухвалі про повернення обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, в кримінальному провадженні не допускається. Докази, отримані при проведенні процесуальних дій, не визначених в ухвалі про повернення зазначених матеріалів кримінального провадження, згідно з частиною 8 статті 223 цього КПК є недопустимими;

4) направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів виховного або медичного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення непідсудності кримінального провадження;

5) призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів виховного або медичного характеру;

При цьому, якщо під час підготовчого судового засідання не буде встановлено підстав для прийняття рішень, передбачених пунктами 1-4 частини 3 статті 314 цього КПК, суд, заслухавши думку прокурора, пояснення учасників підготовчого судового засідання, переходить до вирішення питань, пов'язаних із підготовкою до судового розгляду.

Суд відповідно до статті 335 цього КПК вправі зупинити підготовче провадження, якщо обвинувачений ухилився від явки до суду або захворів на психічну чи іншу тяжку тривалу хворобу, яка виключає його участь у судовому провадженні, до його розшуку або видужання. Якщо обвинувачених декілька – суд зупиняє підготовче провадження лише щодо такого обвинуваченого і продовжує підготовче провадження стосовно інших обвинувачених. Розшук обвинуваченого, який ухилився від явки до суду, оголошується ухвалою суду, організація виконання якої доручається слідчому та /або прокурору.

У разі якщо під час підготовчого судового засідання не буде встановлено підстав для прийняття рішень, передбачених пунктами 1-4 частини 3 статті 314 цього КПК,

суд переходить до вирішення питань, пов'язаних із підготовкою до судового розгляду, зокрема:

1) визначає дату та місце проведення судового розгляду, враховуючи складність кримінального провадження, обсяг необхідних підготовчих дій для його проведення, можливості вирішення клопотань, заявлених учасникам судового провадження, тощо;

2) визначає порядок розгляду кримінального провадження, зокрема з'ясовує, чи є підстави для здійснення судового розгляду кримінального провадження в закритому судовому засіданні та чи приймав слідчий суддя рішення (постановляв ухвалу) під час досудового розслідування про здійснення кримінального провадження у закритому судовому засіданні;

Кримінальне провадження в судах усіх інстанцій здійснюється відкрито, крім деяких випадків, коли суд може (тобто має право, а не зобов'язаний) прийняти рішення про розгляд справи в закритому засіданні. До таких випадків закон відносить: розгляд справи, в якій обвинуваченим є неповнолітній, або справи про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи; необхідність забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, або запобігання розголошенню відомостей про особисте та сімейне життя чи обставини, які принижують гідність особи; якщо здійснення провадження у відкритому судовому засіданні може призвести до розголошення таємниці, що охороняється законом. При цьому, якщо слідчий суддя під час досудового розслідування постановив ухвалу про здійснення кримінального провадження у закритому судовому засіданні впродовж усього судового провадження – судове провадження проводиться у закритому судовому засіданні, якщо впродовж окремої частини судового провадження – суд, перевіrivши наявність підстав для здійснення кримінального провадження у закритому судовому засіданні, приймає відповідне рішення. Якщо ж питання проведення кримінального провадження у такому засіданні не було предметом розгляду слідчого судді, суд, перевіrivши наявність підстав, передбачених у частині 2 статті 27 цього КПК, може прийняти рішення про здійснення судового розгляду в закритому судовому засіданні. Порядок розгляду кримінального провадження (здійснення кримінального провадження у відкритому чи закритому судовому засіданні) може бути змінено ухвалою суду під час судового провадження за клопотанням однієї із сторін;

3) з'ясовує питання про склад осіб, які братимуть участь у судовому розгляді;

При цьому, з урахуванням матеріалів кримінального провадження та беручи до уваги клопотання, заявлені учасниками кримінального провадження (наприклад, про визнання цивільним позивачем), особу обвинуваченого, суд визначає коло учасників судового провадження і за необхідності залучає відповідного перекладача (сурдоперекладача);

4) розглядає клопотання учасників судового провадження про:

– здійснення судового виклику певних осіб до суду для допиту, зокрема свідків обвинувачення та захисту, експерта, законного представника, педагога чи психолога, а за необхідності – лікаря;

– витребування певних речей чи документів, якщо у сторін при отриманні певних речей чи матеріалів (доказів) виникають труднощі;

Відхилення судом клопотань учасників судового провадження про допит певних осіб, дослідження доказів або вчинення інших процесуальних дій на підтвердження чи спростування обставин, з'ясування яких могло мати істотне значення для

ухвалення законного, обгрунтованого та справедливого судового рішення, згідно з вимогами пункту 1 частини 1 статті 410 цього КПК визнається неповнотою судового розгляду та є підставою для скасування або зміни судового рішення при розгляді справи в суді апеляційної інстанції;

5) вчиняє інші дії, необхідні для підготовки до судового розгляду, до яких відносяться:

а) забезпечення участі захисника для здійснення захисту за призначенням у випадках та у порядку, передбаченому статтею 49 цього КПК;

Про залучення захисника для здійснення захисту за призначенням суд постановляє ухвалу: про визнання особи законним представником обвинуваченого, потерпілого, цивільного позивача або представником потерпілого, цивільного позивача і відповідача, якщо рішення про це не було прийнято під час досудового розслідування; про визнання потерпілого цивільним позивачем, якщо позов останнім не був заявлений під час досудового розслідування. За клопотанням цивільного позивача для забезпечення цивільного позову до набрання судовим рішенням законної сили може відповідно до частини 2 статті 170 цього КПК вирішити питання про накладення арешту на майно, якщо таких заходів не було вжито раніше. Про задоволення клопотання суд у порядку, визначеному статтями 172,173 цього КПК, постановляє ухвалу. В такому ж порядку розглядається клопотання прокурора про накладення арешту на майно з метою забезпечення можливої конфіскації майна;

б) призначення судового розгляду судом присяжних у складі двох професійних суддів та трьох присяжних у разі подання клопотання обвинуваченим у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у виді довічного позбавлення волі, про розгляд кримінального провадження стосовно нього судом присяжних;

Таким же чином вирішуються питання у кримінальному провадженні стосовно кількох обвинувачених – судове провадження проводиться судом присяжних стосовно всіх обвинувачених, якщо хоча б один із них заявив клопотання про такий розгляд. У випадку заявлення клопотання про розгляд кримінального провадження судом присяжних другий професійний суддя, окрім головуючого, згідно з частиною 6 статті 9 цього КПК визначається автоматизованою системою документообігу суду зі складу колегиї суддів, яка здійснювала підготовче провадження. Присяжні в кількості семи осіб відповідно до частини 1 статті 385 цього КПК також визначаються автоматизованою системою документообігу суду;

в) формування списку осіб, які підлягають виклику в судове засідання, тощо.

При надходженні від учасників судового провадження клопотань про обрання, зміну чи скасування заходів забезпечення кримінального провадження, перелік яких визначено частиною 2 статті 131 цього КПК, суд розглядає їх відповідно до правил, передбачених статтями 131-213 цього КПК, з урахуванням положень пунктів 3,4 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини.

У підготовчому судовому засіданні суд у випадках, передбачених частиною 2 статті 314-1 цього КПК, за власною ініціативою або за клопотанням обвинуваченого, його захисника чи законного представника, чи за клопотанням прокурора і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини вирішує питання щодо складання досудової доповіді, про що постановляє ухвалу із зазначенням строку підготовки такої доповіді (дивись коментар до статті 314-1 цього КПК).

Колегія суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у постанові від 26 вересня 2024 року по справі №161/6643/22 зазначила наступне «Суд першої інстанції дійшов передчасного висновку про закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням строку досудового розслідування, оскільки таке рішення у даному конкретному випадку вимагає дослідження доказів, що стадією підготовчого судового засідання не передбачено. КПК України не надає суду повноважень до ухвалення вироків оцінювати рішення слідчого, прокурора, слідчого судді, оскільки з'ясування таких обставин виходить за межі компетенції суду на стадії підготовчого судового засідання, а також те, що суд не наділений правом досліджувати докази, що стосуються цих рішень, так як такі обставини можуть бути досліджені судом під час судового розгляду».

Стаття 314-1. Складання досудової доповіді

1. З метою забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого, а також прийняття судового рішення про міру покарання представник уповноваженого органу з питань пробації складає досудову доповідь за ухвалою суду.

2. Досудова доповідь складається щодо особи, обвинуваченої у вчиненні нетяжкого злочину, або тяжкого злочину, нижня межа санкції якого не перевищує п'яти років позбавлення волі. Досудова доповідь щодо неповнолітнього обвинуваченого віком від 14 до 18 років складається незалежно від тяжкості вчиненого злочину, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

{Частина другої статті 314¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 2617-VIII від 22.11.2018}

3. Форма, зміст та порядок складання досудової доповіді про обвинуваченого визначаються законодавством.

4. Досудова доповідь не складається:

1) щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності;

2) щодо особи, яка вже відбуває покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі;

3) щодо неповнолітнього, стосовно якого прокурором у порядку, передбаченому статтею 497 цього Кодексу, складено клопотання про застосування до нього примусових заходів виховного характеру;

4) щодо неповнолітнього, який не досяг віку кримінальної відповідальності, за наявності підстави для застосування примусових заходів виховного характеру відповідно до параграфу 2 глави 38 розділу VI цього Кодексу;

5) щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру;

6) щодо особи, до якої застосовано умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, проте вона вчинила новий злочин протягом невідбутої частини покарання;

7) у разі якщо під час підготовчого судового засідання ухвалено судові рішення про затвердження угоди, передбаченої цим Кодексом.

5. Досудова доповідь не може використовуватися у кримінальному провадженні як доказ винуватості обвинуваченого у вчиненні злочину.

6. Досудова доповідь долучається до матеріалів кримінального провадження.
{Кодекс доповнено статтею 314-1 згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}

До частин 1-5.

Цей КПК було доповнено статтею 314-1 згідно із Законом України № 1492-VIII від 07 вересня 2016 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених».

Відповідно до пункту 1 Розділу II «Прикінцеві положення» Закон № 1492-VIII набрав чинності з дня, наступного за днем його опублікування, а саме 08 жовтня 2016 року, крім положень щодо застосування пробаційних програм, що набрали чинності з 01 січня 2018 року.

Мета, завдання, підстави, види пробації, правовий статус персоналу органу пробації та суб'єктів пробації визначені Законом України № 160-VIII від 05 лютого 2015 року «Про пробацію».

Згідно статті 9 Закону № 160-VIII досудова пробація – це забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності.

Наказом Міністерства юстиції України № 200/5 від 27 січня 2017 року затверджено Порядок складення досудової доповіді, який визначає механізм складення та подачу до суду персоналом органу пробації досудової доповіді та її зміст.

Згідно зазначеного Порядку у день отримання ухвали суду про складення досудової доповіді про обвинуваченого (ухвала суду) керівник органу пробації доручає представнику персоналу цього органу пробації підготовку досудової доповіді.

У разі відводу (самовідводу) представника персоналу органу пробації, якому було надано відповідне доручення, за наявності обставин та у порядку, визначеному цим КПК, а також виникнення інших обставин, що унеможливають підготовку досудової доповіді представником персоналу органу пробації, керівник органу пробації доручає підготовку досудової доповіді іншому представнику персоналу органу пробації. Про зміну представника персоналу органу пробації, якому доручено підготовку досудової доповіді, інформується обвинувачений.

У день отримання ухвали суду представник персоналу органу пробації реєструє її в журналі обліку осіб, стосовно яких отримано ухвали суду на складення досудової доповіді (Додаток 1 до зазначеного Порядку), та заводить справу за матеріалами досудової доповіді (Додаток 2 до зазначеного Порядку) стосовно обвинуваченого.

Усі документи, які формуються у процесі підготовки досудової доповіді, долучаються до справи за матеріалами досудової доповіді стосовно обвинуваченого.

Не пізніше дня, наступного за днем отримання ухвали суду, обвинуваченому надсилається виклик до органу пробації (Додаток 3 до зазначеного Порядку) для проведення бесіди.

Виклик до органу пробації також може бути вручений особисто на підготовчому судовому засіданні, якщо представник персоналу органу пробації був на ньому присутній за запрошенням суду.

Виклик до органу пробації може надсилатися з використанням технічних засобів електронних комунікацій (електронною поштою, текстовим повідомленням з

використанням мобільного зв'язку). Копії документів, що підтверджують факт надсилання виклику, долучаються до справи за матеріалами досудової доповіді.

Для проведення бесід при підготовці досудової доповіді обвинувачений викликається до органу пробації (за необхідності). Про кожну наступну зустріч представник персоналу органу пробації вручає (надсилає) обвинуваченому окремий виклик до органу пробації.

Під час прибуття за першим викликом до органу пробації обвинуваченому повідомляються: мета, порядок підготовки та використання досудової доповіді; його права та обов'язки при підготовці досудової доповіді; дата подання до суду досудової доповіді.

Під час бесіди обвинувачений ознайомлюється з інформацією про порядок складення досудової доповіді (Додаток 4 до зазначеного Порядку) під підпис, а також з'ясовується наявність або відсутність підстав, визначених цим КПК, для відводу представника персоналу органу пробації, якому доручено підготовку досудової доповіді.

Отримана від обвинуваченого усна інформація оформляється представником персоналу органу пробації у письмовій формі, з якою обвинувачений ознайомлюється під підпис.

Інформація про обвинуваченого від підприємств, установ, організацій або уповноважених ними органів, громадян, які можуть надати таку інформацію, одержується представником персоналу органу пробації шляхом направлення запитів або під час особистої зустрічі.

У разі якщо місце проживання/перебування обвинуваченого (або місце роботи, навчання та ін.) знаходиться за межами територіальної юрисдикції органу пробації, який отримав ухвалу суду про складення досудової доповіді, таким підрозділом направляється запит про надання документів (Додаток 5 до зазначеного Порядку) до відповідного органу пробації.

Орган пробації, який отримав запит, вживає заходів щодо підготовки необхідних документів та направлення їх до органу пробації, що надіслав запит, у зазначений в запиті строк.

Представник персоналу органу пробації відвідує без спеціального дозволу місця попереднього ув'язнення, якщо до обвинуваченого застосовано запобіжний захід у виді тримання під вартою.

Під час відвідування місця попереднього ув'язнення представник персоналу органу пробації має право ознайомлюватися з матеріалами особової справи обвинуваченого, отримувати від персоналу місця попереднього ув'язнення іншу інформацію та документи, необхідні для складення досудової доповіді.

Про своє рішення про участь (відмову) у підготовці досудової доповіді обвинувачуваний підтверджує повідомленням (Додаток 6 до зазначеного Порядку) під підпис.

У разі відмови обвинуваченого підписати повідомлення про відмову від участі у підготовці досудової доповіді або його неприбуття за викликом представник персоналу органу пробації складає довідку (Додаток 7 до зазначеного Порядку) та долучає її до справи. У довідці зазначаються дата, місце та обставини, причини її складення.

У разі відмови обвинуваченого від участі у підготовці досудової доповіді надалі він не викликається до органу пробації, за винятком виклику для ознайомлення з текстом досудової доповіді.

Відмова обвинуваченого від участі у підготовці досудової доповіді не позбавляє його права ознайомлюватися з текстом досудової доповіді, подавати свої зауваження та уточнення, а також звертатися до органу пробації із заявою про згоду брати участь у підготовці досудової доповіді не пізніше терміну, необхідного для реалізації зазначеного права, з урахуванням строку підготовки такої доповіді, зазначеного в ухвалі суду.

Не пізніше ніж за три дні до строку подання досудової доповіді, встановленого ухвалою суду, обвинуваченому надсилається виклик до органу пробації, зокрема з використанням технічних засобів електронних комунікацій (електронною поштою, текстовим повідомленням з використанням мобільного зв'язку), для ознайомлення з текстом досудової доповіді.

Неприбуття обвинуваченого за викликом до органу пробації для ознайомлення з текстом досудової доповіді не є підставою, що унеможливує її подання до суду у строк, встановлений ухвалою суду.

Зауваження та уточнення обвинуваченого до тексту досудової доповіді можуть подаватися як в усній, так і письмовій формі.

Представник персоналу органу пробації розглядає зауваження та уточнення обвинуваченого та враховує їх при складанні досудової доповіді.

Під час дії воєнного стану або загрози поширення епідемії, пандемії, надзвичайної ситуації та за наявності об'єктивних обставин, які унеможливають прибуття до органу пробації, обвинувачений може бути ознайомлений з текстом досудової доповіді, а також надати зауваження та уточнення до її тексту з використанням технічних засобів електронних комунікацій (електронною поштою, текстовим повідомленням з використанням мобільного зв'язку).

Копії документів, що підтверджують факт надіслання обвинуваченому досудової доповіді для ознайомлення з її текстом, у тому числі факт ознайомлення з текстом досудової доповіді, надані зауваження та уточнення до її тексту долучаються до справи за матеріалами досудової доповіді.

У разі якщо представник персоналу органу пробації вважає зауваження та уточнення обвинуваченого безпідставними та не враховує їх у тексті досудової доповіді, обвинувачений викладає їх окремо у письмовій формі. Такі зауваження та уточнення, підписані обвинуваченим, долучаються до тексту досудової доповіді.

Досудова доповідь, складена представником персоналу органу пробації, повідомлення обвинуваченого про відмову від участі у складанні досудової доповіді (за наявності), довідка, складена у формі Додатка 7 до зазначеного Порядку (за наявності), не враховані зауваження та уточнення обвинуваченого до тексту досудової доповіді, викладені письмово (за наявності), а також супровідний лист подаються до суду не пізніше ніж за день до кінця строку підготовки такої доповіді, зазначеного судом.

У разі наявності або виникнення об'єктивних обставин, що унеможливають підготовку або своєчасне подання досудової доповіді, орган пробації невідкладно повідомляє про це суд з відповідним обґрунтуванням.

Одночасно у повідомленні щодо наявності або виникненні об'єктивних обставин, що унеможливають своєчасне подання досудової доповіді, орган пробації звертається до суду щодо надання додаткового терміну для складання досудової доповіді.

Представник персоналу органу пробації має право заявляти до суду клопотання про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження (Додаток 8 до

зазначеного Порядку) щодо обставин, які передбачені пунктами 4, 5 частини 1 статті 91 цього КПК, а в кримінальних провадженнях щодо неповнолітнього обвинуваченого – додатково статтями 485, 487 цього КПК, в порядку, передбаченому статтею 317 цього КПК.

Досудова доповідь не складається у випадках, передбачених частиною четвертою статті 314¹ цього КПК, та за наявності інших об'єктивних обставин, які унеможливають підготовку досудової доповіді відповідно до пункту 3 частини третьої статті 72¹ цього КПК.

Усі документи, що створюються або надходять до органу пробації щодо виконання ухвали суду про складання досудової доповіді, підшиваються до справи за матеріалами досудової доповіді у хронологічному порядку.

Справи за матеріалами досудової доповіді зберігаються три роки, а журнали обліку осіб, стосовно яких отримано ухвали суду на складання досудової доповіді – п'ять років.

Обчислення строків зберігання документів проводиться з 01 січня року, що настає після року завершення їх у діловодстві.

Справи за матеріалами досудової доповіді стосовно обвинувачених, щодо яких досудові доповіді складено та надіслано до суду або, стосовно яких не складені через наявність чи виникнення об'єктивних обставин, що унеможливають підготовку досудової доповіді, формуються у справі в хронологічному порядку.

Знищення та зберігання документів, зазначених у цьому пункті, здійснюються в установленому законодавством порядку.

Досудова доповідь (Додаток 9 до зазначеного Порядку) складається на підставі інформації, яка може отримуватися з таких джерел:

- з матеріалів кримінального провадження;
- безпосередньо від обвинуваченого (якщо він бере участь у підготовці досудової доповіді);
- від підприємств, установ, організацій або уповноважених ними органів та від громадян;
- з Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту, та інших реєстрів.

У відомостях про джерела інформації зазначаються:

- прізвища, імена, по батькові близьких родичів, які надали інформацію про обвинуваченого, ступінь їх родинних зв'язків;
- прізвища, імена, по батькові осіб з числа оточення обвинуваченого (із зазначенням ступеня зв'язків з обвинуваченим) та посадових осіб, які надали інформацію для підготовки досудової доповіді;
- перелік установ і організацій, які надали документи для підготовки досудової доповіді;
- перелік реєстрів, відомості з яких використовувалися для підготовки досудової доповіді;
- перелік документів, які використовувалися для підготовки досудової доповіді.

Якщо при підготовці досудової доповіді з різних джерел отримується суперечлива інформація, у досудовій доповіді про це обов'язково зазначається, наприклад, рідні або громадяни стверджують про зловживання алкоголем, а обвинувачений цю інформацію заперечує.

Досудова доповідь про обвинуваченого повинна містити:

1) соціально-психологічну характеристику обвинуваченого, в якій міститься інформація про особистість обвинуваченого та умови його життя відповідно до факторів ризику, що впливають на поведінку обвинуваченого, а саме:

– історія правопорушень (попередні судимості; вік на час першого притягнення до кримінальної відповідальності, повторність, сукупність, рецидив кримінальних правопорушень); час, який минув з моменту винесення попереднього судового рішення, яким особу було засуджено, звільнено від покарання чи кримінальної відповідальності за nereабілітуючими обставинами; час, який особа в сукупності провела в установах виконання покарань; форма вини за обвинуваченням; категорія кримінального правопорушення за обвинуваченням; наявність обставин, які обтяжують покарання за обвинуваченням (за винятком повторності та рецидиву кримінальних правопорушень); короткий зміст (обставини, мотиви) правопорушення за обвинуваченням, ставлення обвинуваченого до правопорушення; умови життєдіяльності та розвитку (житло, освіта, робота, матеріальне становище);

– особистісні характеристики (контроль над поведінкою та мисленням, психічний стан, зловживання алкоголем, наркотичними засобами, психотропними речовинами або їх аналогами); соціальне оточення (стосунки у суспільстві, з рідними та близькими); ставлення до правопорушень; мотивація до зміни способу життя (поведінки, переконань); фактори, які підвищують ризик вчинення кримінального правопорушення, ураховуючи його криминогенні потреби; наявність у обвинуваченого мотивації до позитивних змін (у тому числі з урахуванням бажання обвинуваченого брати участь у підготовці досудової доповіді);

2) оцінку ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення, проведеною згідно з методичними рекомендаціями, визначеними Міністерством юстиції України, з використанням підсистеми «КАСАНДРА» Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту;

3) висновок про можливість виправлення без позбавлення або обмеження волі на певний строк з урахуванням доступних програм та послуг, за умови реалізації яких можливо досягнути належної поведінки без застосування покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства.

Складення досудової доповіді про неповнолітнього обвинуваченого (Додаток 10 до зазначеного Порядку) віком від 14 до 18 років здійснюється з урахуванням вікових та психологічних особливостей неповнолітнього.

Неповнолітній обвинувачений викликається до органу пробації разом з його батьками або іншими законними представниками.

Бесіда з неповнолітнім обвинуваченим проводиться у присутності хоча б одного з його батьків або інших законних представників.

Неповнолітній обвинувачений, його батьки або інші законні представники ознайомлюються зі змістом інформації, зазначеної в описі бесіди, під підпис.

Представником персоналу органу пробації проводяться бесіди з батьками або іншими законними представниками неповнолітнього. За результатами кожної з них складається її опис, з яким батьки або інші законні представники ознайомлюються під підпис.

Досудова доповідь про неповнолітнього обвинуваченого повинна містити:

– соціально-психологічну характеристику (історія правопорушень, соціально-побутові умови, освіта, працевлаштування, стан здоров'я, вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, стосунки у суспільстві, в сім'ї, дозвілля та відпочинок, особисті якості та поведінка, ставлення до правопорушення);

ЗМІСТ

Розділ IV СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ПЕРШІЙ ІНСТАНЦІЇ.....	3
Глава 27. Підготовче провадження.....	3
Стаття 314. Підготовче судове засідання	3
Стаття 314-1. Складання досудової доповіді	11
Стаття 315. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду.....	17
Стаття 316. Закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду .	20
Стаття 317. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними.....	22
Глава 28. Судовий розгляд.....	22
§ 1. Загальні положення судового розгляду	22
Стаття 318. Строки і загальний порядок судового розгляду	22
Стаття 319. Незмінність складу суду	24
Стаття 320. Запасний суддя	25
Стаття 321. Головуючий у судовому засіданні	26
Стаття 322. Безперервність судового розгляду.....	27
Стаття 323. Наслідки неприбуття обвинуваченого.....	28
Стаття 324. Наслідки неприбуття прокурора і захисника.....	32
Стаття 325. Наслідки неприбуття потерпілого	33
Стаття 326. Наслідки неприбуття цивільного позивача, цивільного відповідача, їх представників, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.....	33
Стаття 327. Наслідки неприбуття свідка, спеціаліста, перекладача, представника уповноваженого органу з питань пробації і експерта	35
Стаття 328. Право перебувати в залі судового засідання.....	36
Стаття 329. Обов'язки присутніх у залі судового засідання.....	37
Стаття 330. Заходи до порушників порядку судового засідання	38
Стаття 331. Обрання, скасування, зміна або продовження запобіжного заходу в суді. 40	
Стаття 332. Проведення експертизи за ухвалою суду.....	42
Стаття 333. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження.....	44
Стаття 334. Об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження.....	45
Стаття 335. Зупинення судового провадження.....	46
Стаття 336. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження.....	48
§ 2. Межі судового розгляду	54
Стаття 337. Визначення меж судового розгляду	54
Стаття 338. Зміна обвинувачення в суді.....	55
Стаття 339. Висунення додаткового обвинувачення, початок провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду.....	57
Стаття 340. Відмова від підтримання державного обвинувачення.....	59
Стаття 341. Погодження зміни обвинувачення, висунення нового обвинувачення, відмови від підтримання державного обвинувачення та початку провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду.....	60
§ 3. Процедура судового розгляду	61
Стаття 342. Відкриття судового засідання	61

Стаття 343. Повідомлення про повне фіксування судового розгляду технічними засобами.....	62
Стаття 344. Оголошення складу суду і роз'яснення права відводу	65
Стаття 345. Повідомлення про права і обов'язки	67
Стаття 346. Заборона присутності свідків у залі судового засідання	68
Стаття 347. Початок судового розгляду	68
Стаття 348. Роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення.....	69
Стаття 349. Визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження.....	70
Стаття 350. Розгляд судом клопотань учасників судового провадження.....	72
Стаття 351. Допит обвинуваченого.....	73
Стаття 352. Допит свідка.....	74
Стаття 353. Допит потерпілого.....	77
Стаття 354. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого.....	78
Стаття 355. Пред'явлення для впізнання.....	80
Стаття 356. Допит експерта в суді	80
Стаття 357. Дослідження речових доказів.....	83
Стаття 358. Дослідження документів.....	84
Стаття 359. Дослідження звуко- і відеозаписів.....	85
Стаття 360. Консультації та роз'яснення спеціаліста.....	86
Стаття 361. Огляд на місці.....	87
Стаття 362. Дії суду при встановленні в судовому засіданні неосудності обвинуваченого	88
Стаття 363. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами.....	90
Стаття 364. Судові дебати.....	91
Стаття 365. Останнє слово обвинуваченого.....	93
Стаття 366. Вихід суду для ухвалення вироку	94
Стаття 367. Таємниця наради суддів.....	94
Стаття 368. Питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку.....	95
Глава 29. Судові рішення	99
Стаття 369. Види судових рішень	99
Стаття 370. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення	100
Стаття 371. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма	101
Стаття 372. Зміст ухвали.....	102
Стаття 373. Види вироків.....	104
Стаття 374. Зміст вироку.....	105
Стаття 375. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді	111
Стаття 376. Проголошення судового рішення	112
Стаття 377. Звільнення обвинуваченого з-під варті	115
Стаття 378. Заходи піклування про неповнолітніх, непрацездатних і збереження майна обвинуваченого	116
Стаття 379. Виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні.....	117
Стаття 380. Роз'яснення судового рішення.....	118
Глава 30. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції	119
§ 1. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків.....	119
Стаття 381. Загальні положення провадження щодо кримінальних проступків	119

Стаття 382. Розгляд обвинувального акта щодо вчинення кримінального проступку у спрощеному провадженні	120
§ 2. Провадження в суді присяжних	121
Стаття 383. Порядок провадження в суді присяжних	121
Стаття 384. Роз'яснення права на суд присяжних	124
Стаття 385. Виклик присяжних	125
Стаття 386. Права і обов'язки присяжного	126
Стаття 387. Відбір присяжних у суді	128
Стаття 388. Приведення присяжних до присяги	130
Стаття 389. Недопустимість незаконного впливу на присяжного	130
Стаття 390. Усунення присяжного	131
Стаття 391. Порядок наради і голосування в суді присяжних	131
Розділ V СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ З ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ	133
Глава 31. Провадження в суді апеляційної інстанції	133
Стаття 392. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку	133
Стаття 393. Право на апеляційне оскарження	135
Стаття 394. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень	136
Стаття 395. Порядок і строки апеляційного оскарження	138
Стаття 396. Вимоги до апеляційної скарги	139
Стаття 397. Дії суду першої інстанції після одержання апеляційних скарг	145
Стаття 398. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції	147
Стаття 399. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження	147
Стаття 400. Наслідки подання апеляційної скарги	149
Стаття 401. Підготовка до апеляційного розгляду	150
Стаття 402. Заперечення на апеляційну скаргу	152
Стаття 403. Відмова від апеляційної скарги, зміна і доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження	152
Стаття 404. Межі перегляду судом апеляційної інстанції	153
Стаття 405. Апеляційний розгляд	154
Стаття 406. Письмове апеляційне провадження	156
Стаття 407. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги	157
Стаття 408. Зміна вироку або ухвали суду судом апеляційної інстанції	158
Стаття 409. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції	159
Стаття 410. Неповнота судового розгляду	160
Стаття 411. Невідповідність висновків суду першої інстанції фактичним обставинам кримінального провадження	161
Стаття 412. Істотні порушення вимог кримінального процесуального закону	162
Стаття 413. Неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність	163
Стаття 414. Невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого	164
Стаття 415. Підстави для призначення нового розгляду в суді першої інстанції	164
Стаття 416. Особливості нового розгляду судом першої інстанції	167
Стаття 417. Закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції	168
Стаття 418. Судові рішення суду апеляційної інстанції	169
Стаття 419. Зміст ухвали суду апеляційної інстанції	170

Стаття 420. Вирок, ухвала про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру суду апеляційної інстанції	171
Стаття 421. Недопустимість погіршення правового становища обвинуваченого	172
Стаття 422. Порядок перевірки ухвал слідчого судді	173
Стаття 422 ⁻¹ . Порядок перевірки ухвал суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою, а також про продовження строку тримання під вартою, постановлених під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті	175
Стаття 423. Повернення матеріалів кримінального провадження	176
Глава 32. Провадження в суді касаційної інстанції	177
Стаття 424. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку	177
Стаття 425. Право на касаційне оскарження	179
Стаття 426. Порядок і строки касаційного оскарження	181
Стаття 427. Вимоги до касаційної скарги	182
Стаття 428. Відкриття касаційного провадження	183
Стаття 429. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення	186
Стаття 430. Підготовка касаційного розгляду	187
Стаття 431. Заперечення на касаційну скаргу	188
Стаття 432. Відмова від касаційної скарги, зміна і доповнення касаційної скарги під час касаційного провадження	189
Стаття 433. Межі перегляду судом касаційної інстанції	189
Стаття 434. Касаційний розгляд	190
Стаття 434 ⁻¹ . Підстави для передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної або Великої Палати Верховного Суду	191
Стаття 434 ⁻² . Порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду	193
Стаття 435. Письмове касаційне провадження	194
Стаття 436. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги	195
Стаття 437. Недопустимість погіршення правового становища виправданого та засудженого	196
Стаття 438. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції	197
Стаття 439. Новий розгляд справи після скасування судового рішення судом касаційної інстанції	198
Стаття 440. Закриття кримінального провадження судом касаційної інстанції	199
Стаття 441. Судові рішення суду касаційної інстанції	200
Стаття 442. Постанова суду касаційної інстанції	201
Стаття 443. Повернення матеріалів кримінального провадження	203
{Главу 33 «Провадження у Верховному Суді України» виключено згідно із Законом № 2147-VIII від 03.10.2017}	204
Глава 34. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами	204
Стаття 459. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами	204
Стаття 460. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	207
Стаття 461. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	208

Стаття 462. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.....	209
Стаття 463. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	211
Стаття 464. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.....	212
Стаття 465. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки	213
Стаття 466. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.....	214
Стаття 467. Судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами	215
Розділ VI ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	216
Глава 35. Кримінальне провадження на підставі угод.....	216
Стаття 468. Угоди в кримінальному провадженні.....	216
Стаття 469. Ініціювання та укладення угоди.....	216
Стаття 470. Обставини, що враховуються прокурором при укладенні угоди про визнання винуватості	221
Стаття 471. Зміст угоди про примирення	224
Стаття 472. Зміст угоди про визнання винуватості	228
Стаття 473. Наслідки укладення та затвердження угоди	232
Стаття 474. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди.....	235
Стаття 475. Вирок на підставі угоди.....	240
Стаття 476. Наслідки невиконання угоди.....	241
Глава 36. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.....	243
Стаття 477. Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення	243
Стаття 478. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення	246
Стаття 479. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення	247
Глава 36-1. Кримінальне провадження щодо діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність	248
Стаття 479-1. Особливості закінчення досудового розслідування.....	248
Стаття 479-2. Особливості судового провадження.....	249
Глава 37. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб	250
Стаття 480. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження.....	250
Стаття 480 ¹ . Особливості початку досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених суддею Вищого антикорупційного суду	255
Стаття 481. Повідомлення про підозру.....	256
Стаття 482. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і обрання запобіжного заходу стосовно судді	258
Стаття 482 ¹ . Кримінальне провадження стосовно суддів Вищого антикорупційного суду	260
Стаття 482 ² . Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання, обрання запобіжного заходу, проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій стосовно народного депутата України	260
Стаття 483. Інформування державних та інших органів чи службових осіб	262

Глава 37-1. Кримінальне провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку.....	262
Стаття 483-1. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку	262
Стаття 483-2. Особливості участі представника юридичної особи, стосовно якої здійснюється кримінальне провадження	268
Стаття 483-3. Особливості досудового розслідування.....	270
Стаття 483-4. Особливості обчислення строку досудового розслідування.....	273
Стаття 483-5. Загальні положення застосування обмежень до юридичної особи	277
Стаття 483-6. Клопотання про застосування обмежень стосовно юридичної особи... ..	278
Стаття 483-7. Розгляд клопотання про застосування обмежень стосовно юридичної особи	280
Стаття 483-8. Вирішення питання про застосування обмежень стосовно юридичної особи	281
Стаття 483-9. Скасування застосованих обмежень стосовно юридичної особи	282
Стаття 483-10. Закінчення досудового розслідування	284
Стаття 483-11. Відкриття матеріалів кримінального провадження	286
Стаття 483-12. Акт про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру і реєстр матеріалів досудового розслідування	287
Стаття 483-13. Особливості підготовчого судового засідання	290
Стаття 483-14. Особливості судового розгляду	293
Стаття 483-15. Ухвала про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру	297
Стаття 483-16. Особливості апеляційного та касаційного оскарження	299
Стаття 483-17. Особливості укладення угоди у кримінальному провадженні щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру у спеціальному порядку	301
Стаття 483-18. Обставини, що враховуються прокурором при укладенні угоди, її зміст та наслідки укладення	303
Стаття 483-19. Особливості судового провадження на підставі угоди.....	305
Стаття 483-20. Оскарження судових рішень щодо укладення угоди.....	307
Стаття 483-21. Оскарження ухваленого за результатами укладення угоди рішення ..	309
Стаття 483-22. Особливості виконання ухвали про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру	310
Глава 38. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.....	316
§ 1. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх	316
Стаття 484. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх.....	316
Стаття 485. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх	319
Стаття 486. Комплексна психолого-психіатрична і психологічна експертиза неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	320
Стаття 487. З'ясування умов життя та виховання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	325
Стаття 488. Участь законного представника неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	326
Стаття 489. Порядок виклику неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого ..	327
Стаття 490. Допит неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	328
Стаття 491. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря в допиті неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	329

Стаття 492. Застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу	330
Стаття 493. Передання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд	331
Стаття 494. Виділення в окреме провадження щодо кримінального правопорушення, вчиненого неповнолітнім	333
Стаття 495. Тимчасове видалення неповнолітнього обвинуваченого із залу судового засідання	334
Стаття 496. Участь у судовому розгляді представників служби у справах дітей та уповноваженого підрозділу органів Національної поліції	334
Стаття 497. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру	336
§ 2. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності	338
Стаття 498. Підстави для застосування примусових заходів виховного характеру	338
Стаття 499. Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру	339
Стаття 500. Порядок судового розгляду	341
Стаття 501. Ухвали суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру	342
Стаття 502. Дострокове звільнення від примусового заходу виховного характеру	343
Глава 39. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру	345
Стаття 503. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру	345
Стаття 504. Порядок здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб	347
Стаття 505. Обставини, що підлягають встановленню під час досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	348
Стаття 506. Права особи, яка бере участь у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	349
Стаття 507. Участь захисника	349
Стаття 508. Запобіжні заходи	350
Стаття 509. Психіатрична експертиза	354
Стаття 510. Об'єднання і виділення кримінальних проваджень	359
Стаття 511. Закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	360
Стаття 512. Судовий розгляд	360
Стаття 513. Ухвала суду у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	361
Стаття 514. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	363
Стаття 515. Відновлення кримінального провадження	366
Стаття 516. Оскарження ухвали суду	367
Глава 40. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю	367
Стаття 517. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження	367

Стаття 518. Особливості проведення експертизи у кримінальному провадженні, яке містить державну таємницю	370
Глава 41. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.....	373
Стаття 519. Службові особи, уповноважені на вчинення процесуальних дій.....	373
Стаття 520. Процесуальні дії під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні	375
Стаття 521. Строк звернення із клопотанням про арешт тимчасово вилученого майна.....	382
Стаття 522. Строк законного затримання особи	383
Стаття 523. Місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України	383
{Главу 41-1 «Заочне кримінальне провадження» виключено на підставі Закону № 767-VII від 23.02.2014}	384
Розділ VII ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНИХ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	384
Стаття 524. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження .	384
Стаття 525. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.....	385
Стаття 526. Підсудність заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.....	386
Стаття 527. Зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.....	387
Стаття 528. Наслідки недодержання вимог до змісту заяви, відмова у відкритті провадження або залишення заяви без розгляду	387
Стаття 529. Підготовка заяви до розгляду.....	388
Стаття 530. Судовий розгляд.....	389
Стаття 531. Судове рішення	389
Розділ VIII ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ	390
Стаття 532. Набрання судовим рішенням законної сили	390
Стаття 533. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням	392
Стаття 534. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні	392
Стаття 535. Звернення судового рішення до виконання	393
Стаття 536. Відстрочка виконання вироку	400
Стаття 537. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків	402
Стаття 538. Питання, які вирішуються судом після виконання вироку	404
Стаття 539. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку.....	405
Стаття 540. Зарахування у строк відбування покарання часу перебування засудженого в лікувальній установі	412
Розділ IX МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	413
Глава 42. Загальні засади міжнародного співробітництва	413
Стаття 541. Роз'яснення термінів	413

Стаття 542. Обсяг міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.....	414
Стаття 543. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.....	415
Стаття 544. Надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору.....	424
Стаття 545. Центральний орган України.....	425
Стаття 546. Інформація, що містить державну таємницю.....	427
Стаття 547. Виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами.....	428
Стаття 548. Запит про міжнародне співробітництво.....	428
Стаття 549. Зберігання та передання речових доказів і документів.....	429
Стаття 550. Доказова сила офіційних документів.....	430
Глава 43. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій.....	431
Стаття 551. Запит про міжнародну правову допомогу.....	431
Стаття 552. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу.....	456
Стаття 553. Наслідки виконання запиту в іноземній державі.....	468
Стаття 554. Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу.....	469
Стаття 555. Повідомлення про результати розгляду запиту.....	475
Стаття 556. Конфіденційність.....	477
Стаття 557. Відмова у виконанні запиту про міжнародну правову допомогу.....	477
Стаття 558. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України.....	478
Стаття 559. Відкладення надання міжнародної правової допомоги.....	480
Стаття 560. Завершення процедури надання міжнародної правової допомоги.....	481
Стаття 561. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги.....	482
Стаття 562. Процесуальні дії, які потребують спеціального дозволу.....	482
Стаття 563. Присутність представників компетентних органів запитуючої держави.....	483
Стаття 564. Вручення документів.....	484
Стаття 565. Тимчасова передача.....	485
Стаття 566. Виклик особи, яка перебуває за межами України.....	487
Стаття 567. Допит за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео- або телефонної конференції.....	489
Стаття 568. Розшук, арешт і конфіскація майна.....	491
Стаття 569. Контрольована поставка.....	495
Стаття 570. Прикордонне переслідування.....	497
Стаття 571. Створення і діяльність спільних слідчих груп.....	498
Стаття 572. Оскарження рішення, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових чи службових осіб, відшкодування завданої шкоди та витрати, пов'язані з наданням міжнародної правової допомоги на території України.....	500
Глава 44. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).....	501
Стаття 573. Направлення запиту про видачу особи (екстрадицію).....	501
Стаття 574. Центральний орган України щодо видачі особи (екстрадиції).....	509
Стаття 575. Порядок підготовки документів та направлення запитів.....	512
Стаття 576. Межі кримінальної відповідальності виданої особи.....	521
Стаття 577. Зарахування строку тримання виданої особи під вартою.....	523
Стаття 578. Інформування про результати кримінального провадження щодо виданої особи.....	523

Стаття 579. Тимчасова видача	524
Стаття 580. Особливості тримання під вартою	525
Стаття 581. Права особи, стосовно якої розглядається питання про видачу (екстрадицію)	525
Стаття 582. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України	528
Стаття 583. Тимчасовий арешт	532
Стаття 584. Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи (екстрадиційний арешт)	535
Стаття 585. Застосування запобіжного заходу, не пов'язаного із триманням під вартою, для забезпечення видачі особи на запит іноземної держави	539
Стаття 586. Припинення тимчасового арешту або запобіжного заходу	541
Стаття 587. Проведення екстрадиційної перевірки	542
Стаття 588. Видача особи (екстрадиція) у спрощеному порядку	544
Стаття 589. Відмова у видачі особи (екстрадиції)	547
Стаття 590. Рішення за запитом про видачу особи (екстрадицію)	549
Стаття 591. Порядок оскарження рішення про видачу особи (екстрадицію)	551
Стаття 592. Відстрочка передачі	552
Стаття 593. Фактична передача особи	554
Стаття 594. Витрати, пов'язані з вирішенням питання про видачу особи іноземній державі	555
Глава 45. Кримінальне провадження у порядку перейняття	555
Стаття 595. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав	555
Стаття 596. Неможливість перейняття кримінального провадження	557
Стаття 597. Тримання під вартою особи до отримання запиту про перейняття кримінального провадження	558
Стаття 598. Порядок кримінального провадження, що перейняте від іншої держави	558
Стаття 599. Порядок і умови передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави	560
Стаття 600. Зміст та форма клопотання про передання кримінального провадження іншій державі	561
Стаття 601. Наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави	564
Глава 46. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб	564
Стаття 602. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав	564
Стаття 603. Розгляд судом питання про виконання вироку суду іноземної держави	571
Стаття 604. Виконання вироку суду іноземної держави	575
Стаття 605. Підстави розгляду питання про передачу засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання	576
Стаття 606. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання	579
Стаття 607. Порядок і строки вирішення питання про передачу осіб, засуджених судами України, для відбування покарання в іноземних державах	581
Стаття 608. Повідомлення про зміну або скасування вироку суду України щодо громадянина іноземної держави	586
Стаття 609. Порядок розгляду запиту (клопотання) про передачу громадянина України, засудженого судом іноземної держави, для відбування покарання в Україні	587

Стаття 610. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України	596
Стаття 611. Організація виконання покарання щодо переданої засудженої особи	598
Стаття 612. Повідомлення про зміну або скасування вироку суду іншої держави	600
Стаття 613. Витрати, пов'язані з передачею засудженої особи.....	601
Стаття 614. Визнання та виконання вироків міжнародних судових установ.....	601
Розділ IX-1 ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ, СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	602
Стаття 615. Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану.....	602
Стаття 615 ⁻¹ . Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження в умовах воєнного стану	612
Стаття 616. Скасування запобіжного заходу для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період та/або військової служби за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського та офіцерського складу або зміна запобіжного заходу з інших підстав	615
Розділ IX-2 ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА З МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ	620
Стаття 617. Обсяг і порядок співробітництва з Міжнародним кримінальним судом ..	620
Стаття 618. Центральні органи України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.....	623
Стаття 619. Консультації з Міжнародним кримінальним судом.....	626
Стаття 620. Передання кримінального провадження в рамках співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.....	627
Стаття 621. Виконання прохання Міжнародного кримінального суду про надання допомоги.....	628
Стаття 622. Конфіденційність та захист відомостей, що стосуються національної безпеки України під час співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.....	630
Стаття 623. Забезпечення збереження доказів	632
Стаття 624. Виконання Міжнародним кримінальним судом функцій на території України	633
Стаття 625. Тимчасова передача особи до Міжнародного кримінального суду для проведення процесуальних дій.....	634
Стаття 626. Запити (прохання) до Міжнародного кримінального суду.....	635
Стаття 627. Права особи, стосовно якої надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про співробітництво.....	639
Стаття 628. Особливості затримання осіб, які розшукуються Міжнародним кримінальним судом або стосовно яких надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передачу	642
Стаття 629. Застосування до особи запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт (тимчасового арешту)	643
Стаття 630. Передача особи до Міжнародного кримінального суду у спрощеному порядку	645
Стаття 631. Виконання прохання Міжнародного кримінального суду про арешт і передачу.....	647
Стаття 632. Тимчасове звільнення особи, до якої застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.....	648
Стаття 633. Організація передачі особи до Міжнародного кримінального суду.....	650

Стаття 634. Транзитне перевезення особи, яка передається до Міжнародного кримінального суду	651
Стаття 635. Витрати, пов'язані з виконанням прохань Міжнародного кримінального суду про співробітництво.....	652
Стаття 636. Виконання рішень Міжнародного кримінального суду.....	653
Розділ X ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	656
Розділ XI ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	658

Примітка: Кримінальний процесуальний кодекс України, закони, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, міжнародні декларації, договори, угоди, конвенції, постанови Пленуму Верховного Суду України, інформаційні листи та розпорядження Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, накази Офісу Генерального прокурора, Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України, Міністерства оборони України, Координаційного центру з надання правової допомоги, які наведені в даному Науково-практичному коментарі, використані з офіційних сайтів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховного Суду, Офісу Генерального прокурора, Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України, Міністерства оборони України, Координаційного центру з надання правової допомоги.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

Бесчастний Віктор Миколайович — доктор юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, заслужений юрист України, керівник Секретаріату Конституційного Суду України;

Боднарчук Олег Григорович — доктор юридичних наук, професор, начальник групи психологічної підтримки персоналу, Бучанський районний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки Київської області;

Бортняк Валерій Анатолійович — кандидат юридичних наук, доцент, ректор, Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського;

Вітвіцький Сергій Сергійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, полковник поліції, ректор, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Гаврик Юрій Григорович — підполковник, начальник, Бучанський районний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки Київської області;

Гудима Віталій Валерійович — кандидат юридичних наук, доцент, співробітник Служби безпеки України;

Григоренко Анатолій Володимирович — адвокат, Національна асоціація адвокатів України;

Григоренко Людмила Степанівна — адвокат, Національна асоціація адвокатів України;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, керівник Департаменту організації забезпечення діяльності, Бюро економічної безпеки України;

Золотарьова Марія Карлівна — адвокат, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права, Державний університет економіки і технологій;

Ишин Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Калаянов Дмитро Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративної діяльності поліції, Одеський державний університет внутрішніх справ;

Козяр Роман Якович — кандидат юридичних наук, співробітник, Служба безпеки України;

Колб Олександр Григорович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права та процесу, Державний податковий університет;

Коломоєць Тетяна Олександрівна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, декан юридичного факультету, Запорізький національний університет;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Корецька Вікторія Віталіївна — кандидат юридичних наук, суддя, Ківерцівський районний суд Волинської області;

Корецький Олег Павлович — кандидат юридичних наук, військовослужбовець, Національна гвардія України;

Костицький Василь Васильович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, народний депутат України I, II, III скликань, професор кафедри теорії та історії права та держави, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Костицький Михайло Васильович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, суддя Конституційного Суду України у відставці, головний науковий співробітник відділу публічно-правових досліджень Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України;

Крамар Руслана Іванівна — доктор юридичних наук, професор, Львівський університет бізнесу та права;

Кучмак Юрій Ярославович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Лошицький Михайло Васильович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, полковник, професор кафедри спеціальної підготовки, Національний університет оборони України;

Микитюк Микола Андрійович — доктор юридичних наук, професор, професор спеціальної кафедри №1, Інститут Управління державної охорони України Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Назимко Єгор Сергійович — доктор юридичних наук, професор, перший проректор, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Онїщенко Наталія Миколаївна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, заступник директора, Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України;

Петков Валерій Петрович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи у військах (силах), Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Погребняк Андрій Тарасович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Приймаченко Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи, Університет митної справи та фінансів;

Скриньковський Руслан Миколайович — кандидат економічних наук, професор, Львівський університет бізнесу та права;

Соболь Євген Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка;

Стратонов Василь Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри національного, міжнародного права та правоохоронної діяльності, Херсонський державний університет;

Тарнавський Вадим Васильович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Татомир Юрій Ігорович — адвокат, Національна асоціація адвокатів України;

Хмиз Мар'яна Василівна — доктор філософії в галузі права, доцент, Львівський університет бізнесу та права;

Ховпун Олексій Сергійович — доктор юридичних наук, доцент, проректор, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв;

Цюх Святослав Ігорович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права;

Чубенко Антон Григорович — доктор юридичних наук, професор, заступник начальника, Полтавська обласна військова адміністрація;

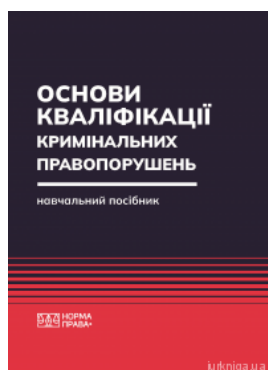
Шамрай Богдан Миколайович — кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, начальник Центрального юридичного управління Генерального штабу Збройних Сил України – начальник юридичної служби Збройних Сил України;

Явний Олексій Іванович — аспірант, Львівський університет бізнесу та права.

Книги, які можуть вас зацікавити

Кримінальний кодекс України

Основи кваліфікації кримінальних правопорушень

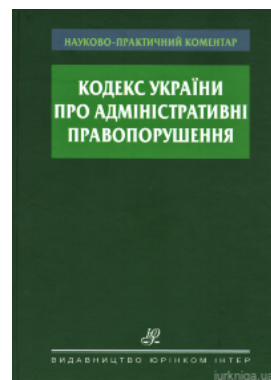
Кримінальний процесуальний кодекс України

Повідомлення про підозру. Видання друге

Кримінальний кодекс України. Окремі думки суддів. Постатейні матеріали

Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

[Перейти на сайт](#) →